

KUOPIO

SEURANTARAPORTTI TAMMI-SYYSKUU 2024

Kuopion kaupunki, Talous- ja omistajaohjaus

28.10.2024

Sisällysluettelo

Kuukausiseuranta ja toteumaennuste.....	3
Raportin keskeinen sisältö.....	4
Väestönmuutos tammi-elokuu.....	5
Työttömyys elokuu.....	6
Asuntorakentaminen tammi-syyskuu.....	7
Palvelualueiden toimintakate.....	8
Koko kaupungin toimintakate.....	9
Tilinpäätösennuste.....	10
Palvelualueiden seurantatekstit.....	11
Rahoituslaskelma.....	13
Verotulojen kehitys.....	14
Pitkäaikaiset lainat.....	15
Investoinnit.....	16
Henkilötyövuosien kehitys tammi-syyskuu.....	17
Sairauspoissaolojen kehitys tammi-syyskuu.....	18
Investointien seuranta ja toteumaennuste.....	19
Talousarvion 2024 valtuustoon nähden sitovat mittarit.....	26
Johdon katsaukset.....	27
Elinvoima- ja konsernipalvelujen palvelualue.....	27
Kaupunkiympäristön palvelualue.....	30
Hyvinvoinnin edistämisen palvelualue.....	33
Kasvun ja oppimisen palvelualue.....	36
Keskusvaalilautakunta.....	38
Tarkastustoimi.....	38
Kuopion Tilapalvelut.....	39
Keskeisten tytäryhteisöjen osavuosikatsaukset.....	40

KUOPIO

Kuukausiseuranta ja toteumaennuste

Tammi-syyskuu 2024

Kaupunginhallitus 28.10.2024

Alijäämä
Ennuste
-18,9 M€
 Alkuperäinen talousarvio
 -20,5 M€

Keskeiset talouden toteuman riskitekijät

- Varhaiskasvatuksen henkilöstömenot kasvaneet
- Tapahtumamyynänti ei toteudu suunnitellusti
- Rakennusvalvonnan tulot putoavat
- Kiinteistöjen myynnit ovat välttämättömiä, mutta toteutuessaan tappiollisia

- Talouden ripeää elpymistä ei ole nähtävissä. Maailmantalouden veto poikkeuksellisen voimakkaasti palvelualoilla, kasvu ei säteile Suomen vientiteollisuuteen totutulla voimalla.
- Julkinen talous sitkeästi alijäämäinen.
- Pitkäaikaistyöttömyys kasvaa, talousluottamus matalalla.
- Korkojen ja inflaation aleneminen alkavat ruokkia toimeliaisuutta ja kulutuskysyntää, mutta hitaasti.

Joita ennusteessa kompensoi

- Palvelualueiden talouden vakautustoimenpiteet
  - Verotulot ja valtionosuudet
  - Rahoitusehtojen muutokset
  - Vaalijalan kertaluonteinen ylijäämän palautus

Asukasluku
 elokuun lopussa
124 825
 + 804

Tytäryhtiöiden tulosennuste/tavoite
+9,55 M€

Toimintakate
 tammi-syyskuu ja muutos 2023/2024
-216,7 M€
 + 4 %

Henkilötyövuodet
 tammi-syyskuu ja muutos 2023/2024
2641 htv
 + 54 htv

Henkilöstömenot
 tammi-syyskuu ja muutos 2023/2024
148,0 M€
 + 4 %

Tammi-syyskuussa kirjatut omaisuuden myyntivoitot ja -tappiot (tulosvaikutus)

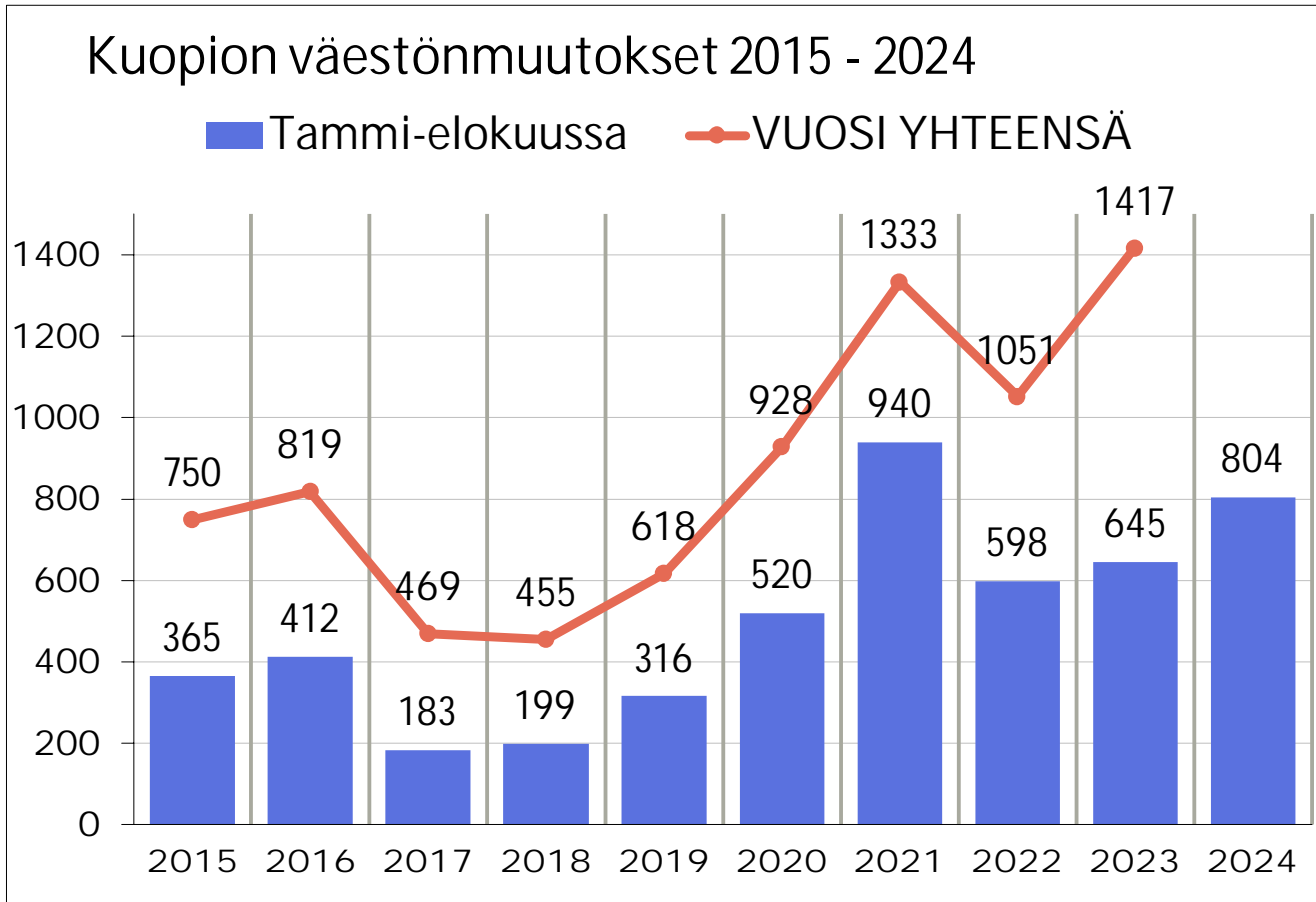
Tontit	4,5
Rakennukset	0,6
Muut	0,0
Tappiot	-0,1

 M€

Vuosikate
38,0 M€
 Ennuste
 37,5 M€
 Alkuperäinen talousarvio

Väestönmuutos tammi-elokuussa

Väkiluku
31.8.2024
124 825

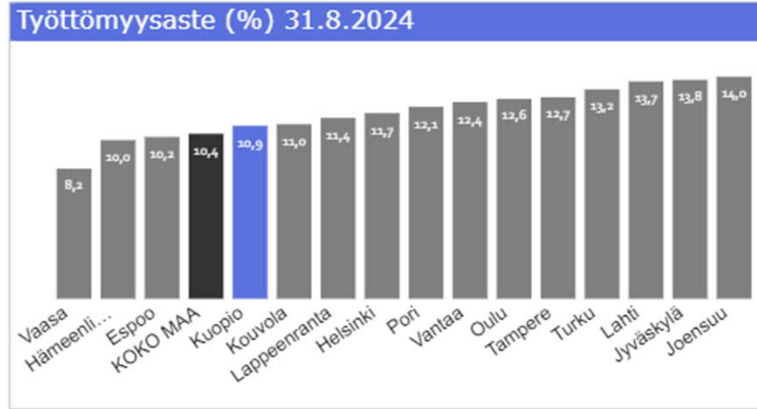
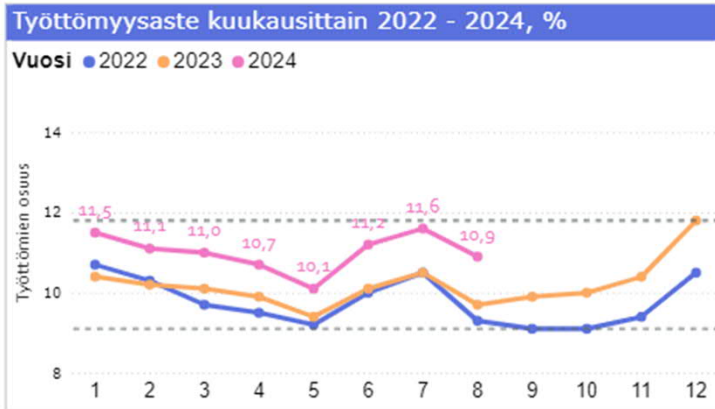
Muutos tammi-elokuu
804 henkeä

Väkiluku 31.12.2023
 124 021, +1427, 1,2 %

Ennakkotiedon mukaan heinäkuun lopun väestömäärä oli 124 825 henkeä. Opiskelijoiden tulomuutto nostaa väkilukua syksyllä.
 Tammi-elokuu ennakkotieto 2024:
 Luonnollinen väestönlisäys -51
 Kuntien välinen muuttovoitto 100
 Siirtolaisuus, netto +816

Lähde: Tilastokeskuksen ennakkotiedot

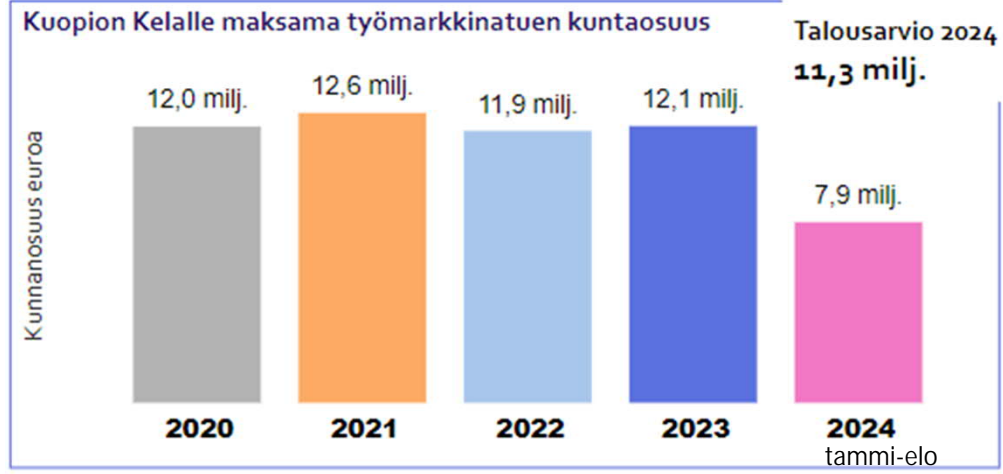
Työttömyys elokuu

Elokuun lopussa työttömiä työnhakijoita oli 841 enemmän kuin vuotta aiemmin. Työttömyysaste oli 10,9 %, vuosi sitten 9,7 %. Työttömistä miehiä oli 61 %. Avoimia työpaikkoja oli 744, mikä oli noin 900 vähemmän kuin vuosi sitten. Kuopion työttömyysaste on hyvällä tasolla vertailukaupunkien joukossa.

Kuopio maksoi Kelalle työmarkkinatuen kuntaosuutta noin 1,0 M€ elokuussa. Saajia oli 2080 henkeä.

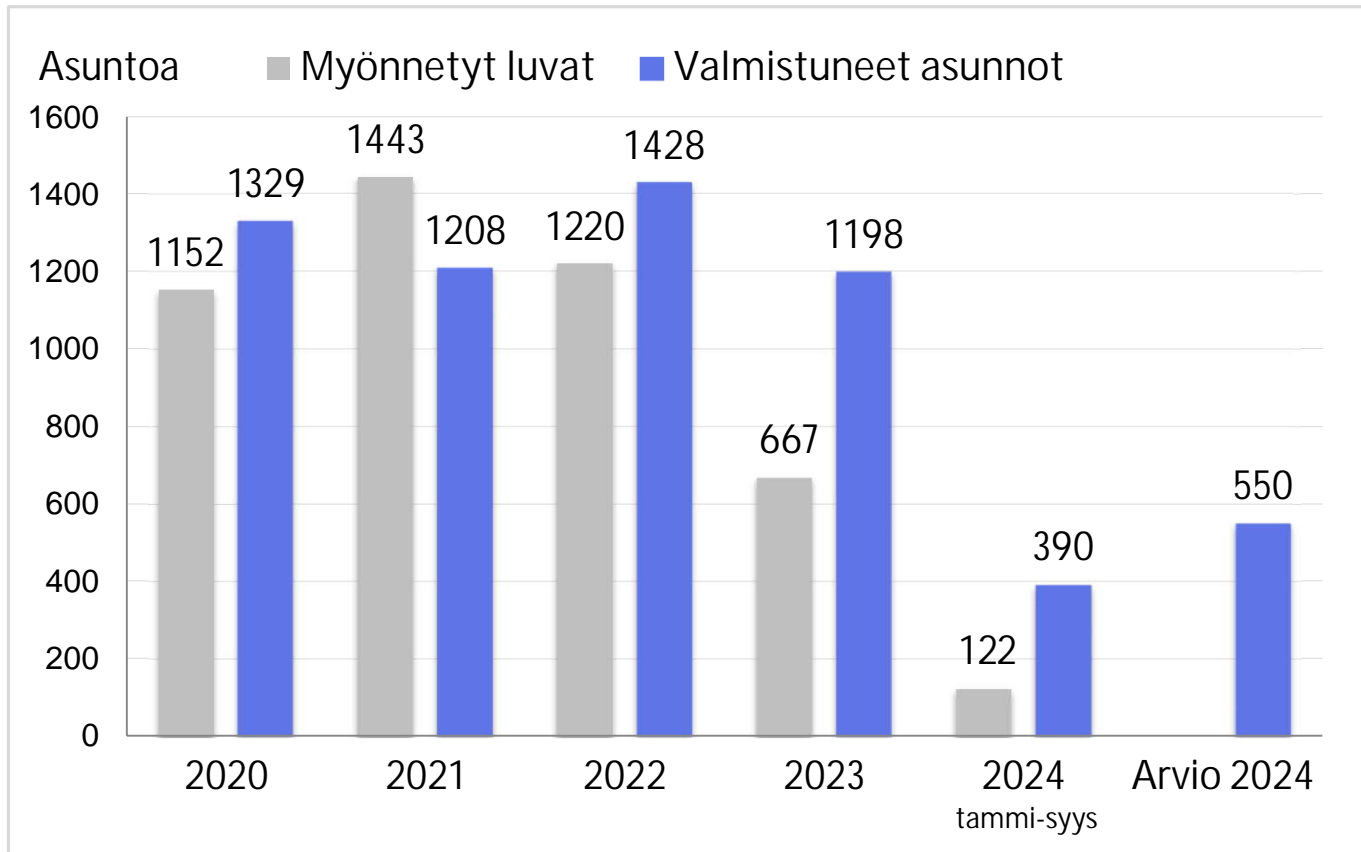
Työttömien määrä elokuussa 2020 - 2024

Lähde: TEM

Lisää tietoa: [Kuopion työllisyyskatsaus](#)

Asuntorakentaminen tammi-syyskuu

Lähde: Facta kuntarekisterit

Asuntorakentaminen on lähes pysähtynyt. Tammi-syyskuussa valmistui 390 asuntoa, joka oli 64 % vähemmän kuin vuosi sitten (1079).

Lupia asuntojen rakentamiseen haettiin tammi-syyskuussa 122 kpl. Asunnoista 67 kpl on tulossa kahteen kerrostaloon ja loput 55 kpl pientaloihin. Vuosi sitten tammi-syyskuussa lupia myönnettiin 647 kpl.

Palvelualueet 2024

Tammi-syyskuu

Toimintakate 1000 €

	2023 Tot. 30.9.	2024 Tot. 30.9.	%-ero	Ta 2024 muutettu	Ennuste 31.12.	Ero Ta/Ennuste
Keskusvaaliltk. ja tarkastustoimi	-610	-807	32,1 %	-806	-718	88
Yleishallinto	-8 440	-8 510	0,8 %	-16 281	-14 891	1 390
Elinvoima- ja konsernipalvelu	-19 801	-19 300	-2,5 %	-29 610	-28 396	1 214
Kaupunkiympäristö	2 477	27	-98,9 %	-2 872	-2 672	200
Hyvinvoinnin edistäminen	-35 975	-38 194	6,2 %	-49 233	-51 064	-1 832
Kasvun ja oppiminen	-176 154	-183 894	4,4 %	-244 296	-249 075	-4 779
josta varhaiskasvatuspalvelut	-70 386	-72 978	3,7 %	-94 060	-97 265	-3 205
josta perusopetus- ja nuorisopalvelut	-89 009	-92 703	4,2 %	-126 457	-127 917	-1 460
Toimintakate yhteensä	-238 523	-250 679	5,1 %	-343 097	-346 817	-3 720

Koko kaupunki 2024

Tammi-syyskuu

Toimintakate 1000 €

	2023 Tot. 30.9.	2024 Tot. 30.9.	%-ero	Ta 2024 muutettu	Ennuste 31.12.	Ero Ta/Ennuste
Ydinkaupunki	-238 523	-250 679	5,1 %	-343 097	-346 817	-3 720
josta toimintatuotot	71 273	74 379	4,4 %	103 914	102 222	-1 692
josta toimintakulut	-309 795	-325 058	4,9 %	-447 012	-449 039	-2 028
Tilapalvelut	29 495	33 991	15,2 %	39 540	40 190	649
josta toimintatuotot	78 673	83 039	5,5 %	111 583	111 973	390
josta toimintakulut	-49 178	-49 048	-0,3 %	-72 043	-71 783	260
Toimintakate yht.	-209 028	-216 688	3,7 %	-303 557	-306 628	-3 071

Toimintakatteen toteuma heikkeni **3,7 %** koko kaupungin tasolla verrattuna viime vuoden vastaavaan ajankohtaan.

Tilinpäätösennuste 2024

Tammi-syyskuu

1000 €

	2024 Tot. 30.9.	TA 2024 muutettu	Ennuste 31.12.2024	Ero Ta/Ennuste
TOIMINTATUOTOT	157 418	215 497	214 195	-1 303
TOIMINTAKULUT	-374 106	-519 054	-520 822	-1 768
TOIMINTAKATE	-216 688	-303 557	-306 628	-3 071
VEROTULOT	222 889	298 900	301 839	2 939
VALTIONOSUUDET	24 653	32 300	33 599	1 299
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	4 494	7 788	9 147	1 359
VUOSIKATE	35 348	35 431	37 958	2 527
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-40 603	-58 025	-56 903	1 122
POISTOERON MUUTOS	7	54	12	-42
TILIKAUDENTULOS	-5 249	-22 540	-18 933	3 607

Palvelualueet - talousarvion ja ennusteen erotus

YLEISHALLINTO +1,4 M€

- Savilahden liikunta- ja tapahtumakeskus Luolan väestönsuojavelvoitemaksut toteutuvat 0,4 M€ talousarviota parempana.
- Keskitetty palkankorotusvaraus toteutuu 0,4 M€ talousarviota parempana, koska sopimuskorotusten suuruudet ja ajankohdat tarkentuivat neuvotteluissa.
- Talouden vakauttamisen toimenpiteistä ennustetaan säästöjä hankerahoituksen ja ict-kehittämishankkeiden pienentämisestä sekä keskitetyn koulutuksen vähentämisestä yhteensä 0,5 M€. Lisäksi ennustetaan muita säästöjä yhteensä 0,1 M€

ELINVOIMA- JA KONSERNIPALVELUT +1,2 M€

- Työmarkkinatukimaksujen ennustetaan ylittyvän 0,6 M€ ja TE-muutuskustannusten 0,1 M€, mutta ylitykset saadaan katettua työllisyyspalvelun muilla tuloilla ja säästöillä. Kotoutumiskorvausten ennustetaan toteutuvan talousarviota parempana 1,5 M€, mutta palkkatuetussa työssä ja hankkeissa ennustetaan jäävän toteutumatta tuloarvioita 0,4 M€. Hankkeiden määrärahoihin ennustetaan säästöjä 0,2 M€.
- Talouden vakauttamisen toimenpiteistä ennustetaan säästöjä ostopalveluista ja henkilöstömenoista sekä hankerahoituksesta yhteensä 0,3 M€. Lisäksi vastuualueilta ennustetaan muita säästöjä yhteensä 0,2 M€.

KAUPUNKIYMPÄRISTÖ +0,2 M€

- Talouden vakauttamiseksi säästöjä ostopalveluista ja henkilöstömenoista yhteensä 1,27 M€ ja satamamaksutulojen lisäystä 0,05 M€.
- Rakentamisen heikko kysyntä ja yleisesti haastava taloustilanne aiheuttavat tulovajetta. Rakennusvalvontamaksutuotot jäävät talousarviosta vähintään 1,0 M€, rakennusvalvontamittaukset 0,2 M€ ja maankäyttösopimustulot 1,0 M€ pienemmiksi.
- Maaomaisuuden myyntivoittojen ennustetaan ylittyvän 0,7 M€.
- Kunnossapidossa odotetaan saatavan säästöjä 0,1 M€ pohjoisessa alueurakassa.
- Joukkoliikenteen valtionapu jää talousarviota pienemmäksi, mutta joukkoliikenteen kohonneen matkustajamäärän myötä talousarviota suuremmat lipputulot 0,28 M€ vievät joukkoliikenteen tuloksen hieman talousarviota paremmaksi.

HYVINVOINNIN EDISTÄMINEN -1,8 M€

- Tapahtuma- ja tilamyynnin arvioidaan olevan -2,0 M€ talousarviotavoitetta heikompi.
- Palvelualueen säästötavoite 0,3 M€ sisältyy ennusteeseen.
- Tahko Span tulokertymä jää ennustetusta, museoilla arvioidaan parannusta, taidepalveluilla pientä alitusta.

Palvelualueet ja Tilapalvelut - talousarvion ja ennusteen erotus

KASVU JA OPPIMINEN , -4,8 M€

Varhaiskasvatus -3,2 M€

- Viime vuoden toteuman ja tämän vuoden talousarvion henkilöstökuluissa on jo lähtökohtaisesti -2,6 miljoonaa euron ero. Henkilöstökuluja nostavat lisäksi palkkojen yleiskorotusten lisäksi paikallisesti sovitut järjestelyerät ja kehittämishjelmaerät, jotka kohdistettiin varhaiskasvatukseen.
- Yksityisen päivähoiton palvelusetelin indeksitarkistus 1.8.2024 nostaa kustannuksia -0,6 miljoonalla eurolla.
- Kelan maksaman kotihoidon tuen määrän arvioidaan olevan 0,6 miljoonaa euroa viime vuotta pienempi.

Perusopetus -1,5 M€

- Perusopetuksen hanketoiminnan ennustetaan jäävän -0,9 M€ pienemmäksi, mikä näkyy toimintatuottojen vähenemisenä.
- Henkilöstökuluissa kasvua aiheuttaa erityisopetuksen määrän kasvaminen. Myös hallintokuluissa on kasvua viime vuoteen verrattuna.
- Palveluostoissa ict-kustannukset ovat alle budjetoidun.
- Kotikuntakorvauksien perusosaan tuli kesken vuotta korotus, joka nostaa loppuvuoden kotikuntakorvauksia n. 0,3 milj. euroa budjetoitua suuremmiksi.

TILAPALVELUT + 0,6 M€

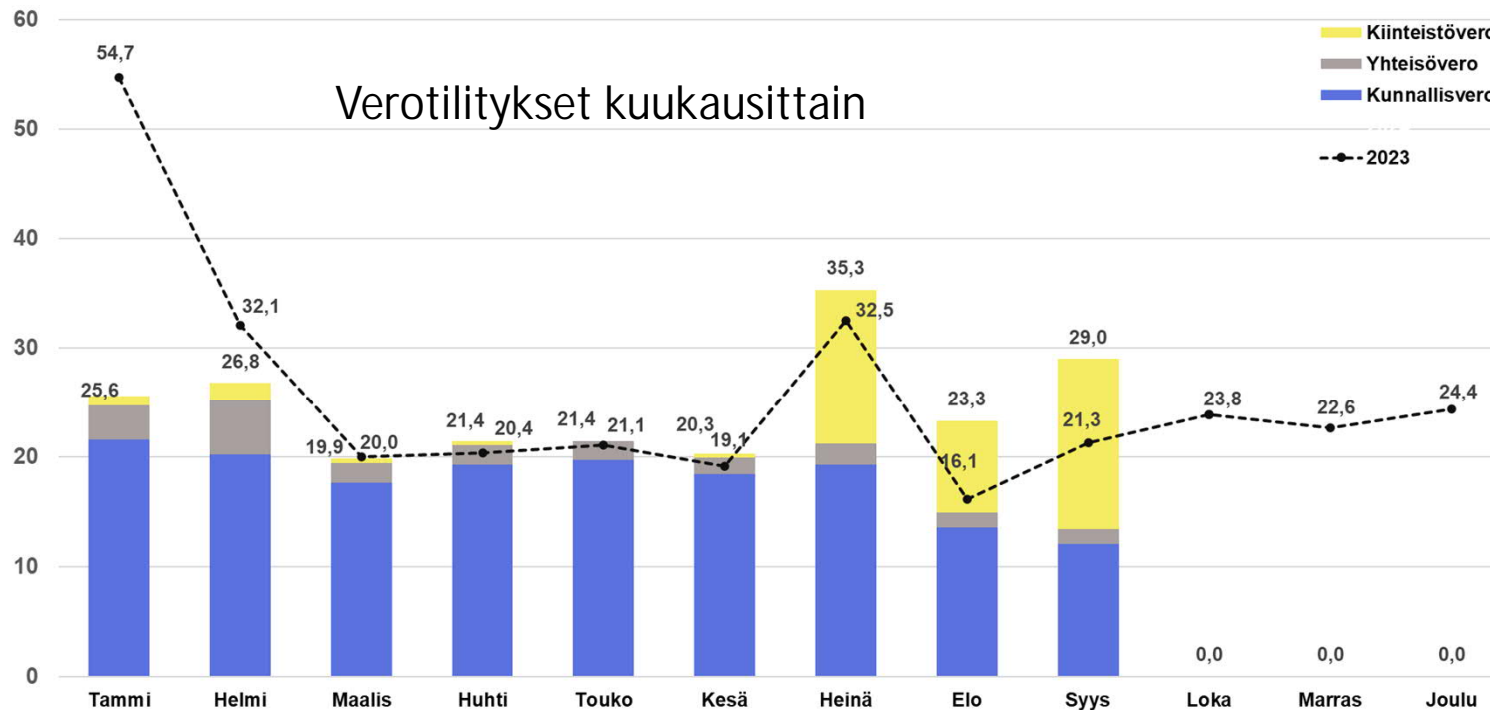
- Vuokratuottojen ennustetaan toteutuvan 0,2 M€ talousarviota suurempana ja myyntivoittojen 0,2 € talousarviota suurempana.
- Talouden vakauttamiseksi karsitaan vuosikorjausohjelmaa, minkä vaikutuksesta kustannusten arvioidaan alenevan 1,5 M€.
- Vuokratkustannukset tulevat nousemaan 2,2 M€ liittyen Kuntolaakson (0,5 M€) korko- ja indeksimuutokseen sekä suunniteltuun Alavan sairaalan vuokrasopimuksen (1,7 M€) ennaaikaiseen purkuun vuoden 2024 aikana.
- Purkukustannukset tulevat alenemaan 0,8 M€ talousarvioon verrattuna.
- Pelastusasemat (6 kpl) tulivat myyntiin syyskuussa 2024 eikä myyntihinta-arvion ja nykyisen tasearvon erotuksesta johtuvaa mahdollista tulosvaikutteista alaskirjausta ole huomioitu vuoden 2024 talousarviossa.

Rahoituslaskelma

M€	TA + M	Toteuma	Ennuste	Erotus
	2024	30.9.2024	2024	TA / Ennuste
Vuosikate	35,4	35,3	38,0	2,5
Satunnaiset erät	0,0	0,0	0,0	0,0
Tulorahoituksen korjaukset	-4,7	-5,0	-5,5	-0,7
Toiminnan rahavirta	30,7	30,3	32,5	1,8
Käyttöomaisuusinvestoinnit	-85,4	-49,5	-78,6	6,8
Rahoitusosuudet investointimenoihin	3,1	0,1	1,6	-1,5
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	7,4	7,6	8,5	1,2
Investointien rahavirta	-75,0	-41,9	-68,5	6,5
Toiminnan ja investointien rahavirta	-44,3	-11,6	-36,0	8,3
Antolainauksen muutokset	6,5	2,4	6,5	0,0
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	100,0	85,0	100,0	0,0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-61,3	-44,7	-60,8	0,5
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0,0	-18,2	0,0	0,0
Lainakannan muutokset	38,7	22,1	39,2	0,5
Vaikutus maksuvalmiuteen	0,9	12,9	9,7	8,8

Verotulot

Tammi-syyskuu

Toteuma yhteensä M€	222,9
Kunnallisvero	161,7
Yhteisövero	19,7
Kiinteistövero	41,4

Verotuloennuste 2024
301,8 M€

Verotulot talousarviossa
 Kunnallisvero 218,8
 Yhteisövero 26,0
 Kiinteistövero 54,1
298,9 M€

Kuukausitilitysten tasossa näkyvät 2023 kertaluontoiset "verohännät". Kuntaliiton veroennustekehikko on päivittynyt syyskuussa. Siinä verotulot yhteensä ovat 2,9 M€ talousarviota paremmat ja tätä tietoa on käytetty ennusteessa. Talousarvioon verrattuna suhteellisesti suurin ero on syntymässä yhteisöveroon, jonka tilitysmäärät ovat olleet heikot, eikä pirstymistä ole näköpiirissä. Kunnallisveron kehitys jatkuu suotuisana vuoden 2024 ennakonpidätysten osalta.

Pitkäaikaiset lainat

Lainakanta
ennuste M€
31.12.2024

502,6 M€

Toteuma 2023
463,4 M€

Talousarviossa muutos +38,7 M€

Korkokulut
tammi-syyskuu
2024

7,4 M€

tammi-syyskuu 2023
5,5 M€

Talousarviolainaa
nostettu
vuonna 2024
85 M€/100 M€

Uusia
korkosuojauksia
toteutettu
vuonna 2024
97 M€

Lainaa per asukas
ennuste 31.12.2024

4010 €

Lainamäärä
30.9.2024

503,5 M€

Keskikorko
viimeiset 12 kk

2,04 %

30.9.2023
1,51 %

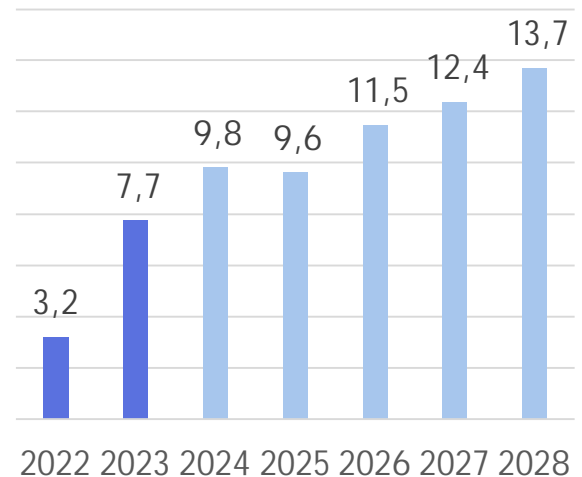
Lainasalkun
suojausaste
30.9.2024

72,4 %

Lainasalkun
suojausaste
ennuste

09/2027: 48,8 %
09/2029: 24,1 %

Tammi-syyskuu

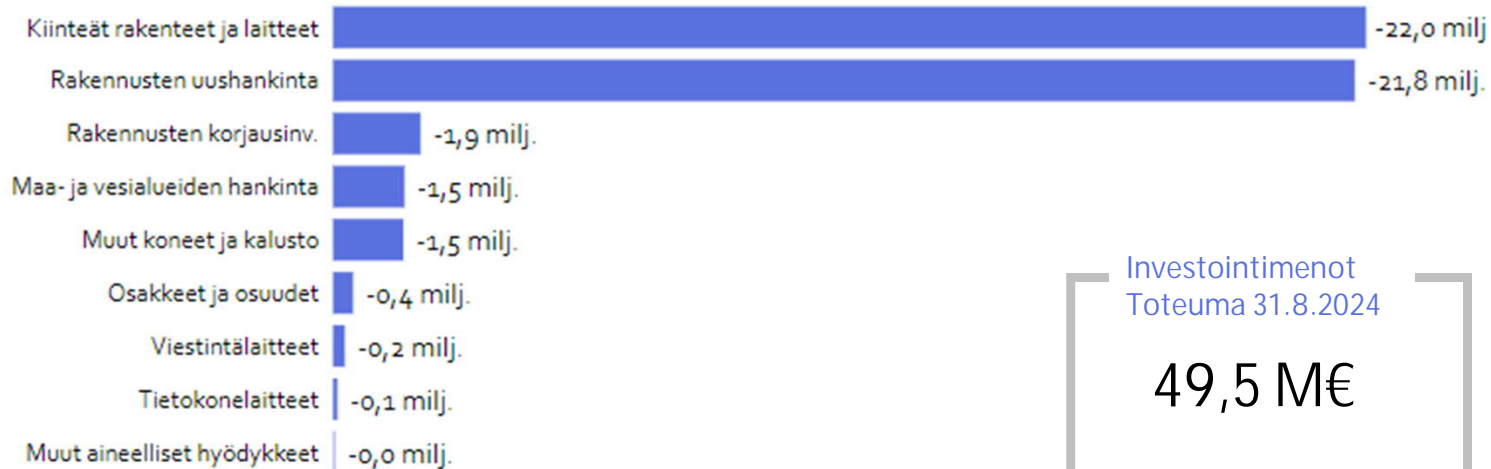
Toteutuneet pitkäaikaisten lainojen korkokulut M€ ja korkokulujen ennuste taloussuunnitelman mukaisella lainanotolla.

*Tilinpäätöksessä lainakantaan otetaan huomioon myös konsernitilin vastuut

Investoinnit

Tammi-syyskuu

Investointimenojen toteuma M€

Investointimenot
Toteuma 31.8.2024
49,5 M€

Investointimenot 2024
Talousarvio+muut0s
85,4 M€

Investointimenot
Ennuste 2024
78,6 M€

Rakennusinvestoinnit TOP 6

Savilahden liikunta- ja tapaht	-10,9 milj.
Sinikellon päiväkoti	-3,5 milj.
Pyörön päiväkoti	-3,4 milj.
Jynkän päiväkoti	-2,1 milj.
Pirtin koulu (uudisrakennus)	-1,7 milj.
Pienet investoinnit	-1,4 milj.

Yhdyskuntarakentaminen

Kun.tekn./Liikenneväylät	-17,3 milj.
Liikuntapaikat	-2,9 milj.
Yl.alueet,puistot,virkistysal.	-1,5 milj.
Rahti-,matkustaja-,pienvenesat	-0,2 milj.
Lähiliikuntapaikat	-0,1 milj.
Yhteensä	-22,0 milj.

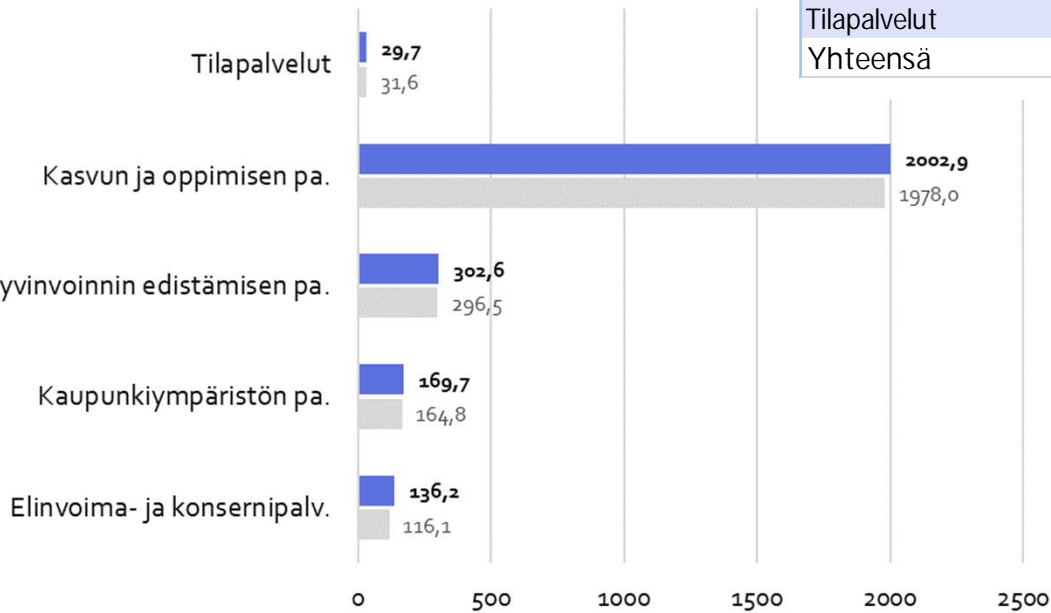
Henkilötyövuosien kehitys

Tammi-syyskuu

Henkilötyövuodet	1-9/2023	1-9/2024	Muutos	Muutos-%	Ennuste*	Poikkeama**
Elinvoima- ja konsernipalv.	116,1	136,2	20,1	17,3 %	181,6	-28,4
Kaupunkiympäristön pa.	164,8	169,7	5,0	3,0 %	226,3	-9,6
Hyvinvoinnin edistämisen pa.	296,5	302,6	6,1	2,1 %	403,5	-1,6
Kasvun ja oppimisen pa.	1978,0	2002,9	24,8	1,3 %	2670,5	164,2
josta perusopetus	852,5	855,8	3,3	0,0	1141,0	17,7
josta varhaiskasvatus	939,6	953,4	13,8	1,5 %	1271,2	117,7
Ydinkaupunki yhteensä	2555,4	2611,4	56,0	2,2 %	3481,8	124,5
Tilapalvelut	31,6	29,7	-1,9	-6,0 %	39,6	-4,4
Yhteensä	2587,0	2641,1	54,1	2,1 %	3521,4	120,1

Henkilötyövuodet

■ 1-9/2024 ■ 1-9/2023

* Laskennallinen ennuste, jossa toteuma muutettu vastaamaan koko vuotta
 ** Poikkeama koko vuoden henkilöstösuunnitelmaan

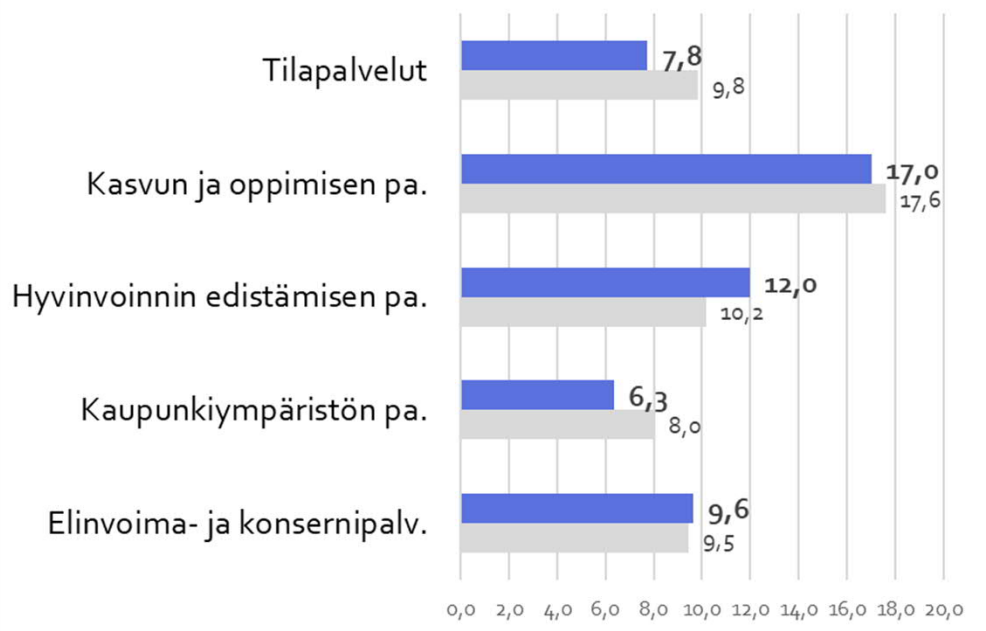
- Koko vuoden henkilötyövuosiennuste on 3521 htv.
- Vuoden 2024 talousarvion suunnitelma oli 3401 htv.
- Henkilötyövuosien ennakoitaan alittuvan suunnitellusta muilla palvelualueilla paitsi kasvun ja oppimisen palvelualueella.
- Elinvoima- ja konsernipalvelujen henkilötyövuosien kasvua selittää hallinnon ja tukipalvelutehtävien organisoinnin uudistus, joka merkitsi tehtävien siirtoa muilta palvelualueilta.

Sairauspoissaolojen kehitys

Tammi-syyskuu

Sairauspoissaolot pv / henkilötyövuosi

■ 1-9/ 2024 ■ 1-9/ 2023

Sairauspoissaolot
15,3 päivää/htv
 tammi-syyskuu 2024

Tavoitteena on vähentää sairauspoissaoloja
 vuoteen 2027 mennessä
 12,0 päivään/htv

Sairauspoissaolot pv / henkilötyövuosi	1-9/ 2023	1-9/ 2024	Muutos
Elinvoima- ja konsernipalv.	9,5	9,6	0,2
Kaupunkiympäristön pa.	8,0	6,3	-1,7
Hyvinvoinnin edistämisen pa.	10,2	12,0	1,8
Kasvun ja oppimisen pa.	17,6	17,0	-0,6
josta perusopetus	14,2	12,7	-1,6
josta varhaiskasvatus	21,8	22,4	0,6
Tilapalvelut	9,8	7,8	-2,1
Koko kaupunki pv/htv	15,7	15,3	-0,4

Investointiosan seuranta 30.9.2024 ja ennuste vuodelle 2024

Investoinnit 1 000 €		TA+M 2024	Tot. 30.9.	TPE 2024	
ICT-hankinnat					
Tietokoneohjelmistot					
Kaupunginhallitus		Menot			
Tietokone- ja viestintälaitteet					
Kaupunginhallitus		Menot	-670	-211	-470
Hyvinvoinnin edistämisen lautakunta		Menot	-116	-24	-106
Kasvun ja oppimisen lautakunta		Menot	-1 618	-107	-728
		Menot yht.	-2 404	-341	-1 304
Maa- ja vesialueet					
		Tulot	500	348	500
		Menot	-3 000	-1 523	-3 000
		Netto	-2 500	-1 175	-2 500
Yhdyskuntarakentaminen					
Lähiliikuntapaikat		Rah.osuus		75	75
		Menot	-50	-113	-113
		Netto	-50	-38	-38
Satamat		Menot	-130	-243	-243
Kunnallistekniikka		Rah.osuus	2 350		480
		Menot	-29 150	-17 268	-26 542
- josta Hiltulanlahti			-3 200		
- josta Levänen			-2 200		
- josta Savilahti			-4 500		
- josta Siikalahti			-2 500		
- josta muut kohteet			-16 750		
		Netto	-26 800	-17 268	-26 062
Yleiset alueet, puistot ja virkistysalueet		Rah.osuus	195		302
		Menot	-3 670	-1 526	-2 748
		Netto	-3 475	-1 526	-2 446
Liikuntapaikat		Rah.osuus	450		520
		Menot	-3 080	-2 885	-3 532
		Netto	-2 630	-2 885	-3 012
		Tulot yht.	2 995	75	1 377
		Menot yht.	-36 080	-22 034	-33 178
		Netto	-33 085	-21 959	-31 801
Koneet ja kalusto					
Kaupunginhallitus		Menot	-20		-20
Kaupunkirakennelautakunta		Menot	-140	-71	-106
Hyvinvoinnin edistämisen lautakunta		Menot	-1 615	-795	-1 605
Kasvun ja oppimisen lautakunta		Menot	-1 141	-559	-1 049
		Menot yht.	-2 916	-1 425	-2 780
Muut aineelliset hyödykkeet					
		Menot	-80	-38	-80

Investoinnit 1 000 €			TA+M 2024	Tot. 30.9.	TPE 2024
Osakkeet ja osuudet					
Kuopion Energia Oy:n pääomanpalautus		Tulot	1 600	1 605	1 605
Muut osakkeet ja osuudet		Tulot	10	563	570
		Menot	-925	-425	-925
		Tulot yht.	1 610	2 168	2 175
		Menot yht.	-925	-425	-925
		Netto	685	1 743	1 250
Ydinkaupungin investoinnit yhteensä					
		Tulot	5 105	2 591	4 052
		Menot	-45 405	-25 786	-41 267
		Netto	-40 300	-23 195	-37 215
Tilapalvelut					
Talonrakennus		Koko hanke			
Kasvun ja oppimisen palvelualue (koulut ja nuorisotilat)					
Pirtin koulu	uusi	31 000	-6 570	-1 662	-5 000
Minna Canthin yläkoulu (Mölymäki)	uusi	32 000	-500	-204	-400
		63 000	-7 070	-1 866	-5 400
Kasvun ja oppimisen palvelualue (päiväkodit)					
Jynkän päiväkotit, 6 r	uusi	6 800	-4 000	-2 141	-3 500
Pyörön päiväkotit, 10 r	uusi	10 000	-4 900	-3 382	-5 000
Sinikellon päiväkotit, 10 r	uusi	9 800	-4 300	-3 452	-4 700
Saarikellon päiväkotit, 6 r	uusi	6 800	-300	-56	-165
		33 400	-13 500	-9 031	-13 365
Hyvinvoinnin edistämisen palvelualue					
Savilahden liikunta- ja tapahtumakeskus, väestönsuoja	uusi	50 200	-11 700	-10 898	-11 700
Velvoiteautopaikat		4 000	-3 960		-3 960
Väestösuojien peruskorjaukset	peko	2 800	-200		-50
		57 000	-15 860	-10 898	-15 710
Kalusto- ja valmiussuunnitelmahankinnat					
			-60	-76	-76
Pienet peruskorjauskohdeet					
			-3 500	-1 865	-2 800
Tulot					
Kiinteistöjen myynnit			500	16	400
Pyöräpysäköinnin edistäminen, Traficom:n avustus			90		90
Savilahden liikunta- ja tapahtumakeskus, väestönsuoja, OKM:n avustus					150
Tulot yhteensä			590	16	640
Tilapalvelut yhteensä					
		Tulot	590	16	640
		Menot	-39 990	-23 736	-37 351
		Netto	-39 400	-23 720	-36 711
Investoinnit yhteensä					
		Tulot	5 695	2 607	4 692
		Menot	-85 395	-49 522	-78 618
		Netto	-79 700	-46 915	-73 926

Merkittävien investointien seurantatekstit

Maa- ja vesialueiden hankinnat

Maanhankintaa on tehty kaupungin tulevilla kasvualueilla. Yritysalueiden kaavoitusta varten maata hankittiin Hiltulanlahdesta. Pitkäaikaista kaupungin kasvutarvetta varten maata ostettiin Ranta-Toivalasta. Virkistysalueita hankittiin Niittylahti-Savulahti suunnalta, Hietasalon saaresta ja Nilsiä keskustan vierestä. Kaupungilla on käynnissä lisäksi katualueiden haltuunotto- ja neuvottelu- ja katselmuksellaan, jonka neuvotteluiden kohteena on ollut Nilsiä asemakaava-alue. Sen osalta neuvottelut ja katselmuksellaan työllistävät runsaasti, mutta kiinteistökohtaiset korvaukset ovat pienten pinta-alojen takia alhaiset.

Yhdyskuntarakentaminen

Savilahti

Vanhan Varikon alueelle suunnitellut yhdyskuntatekniset työt ovat valmistuneet murskepintaisina ja Sarastuskaaren alueen vihertyöt jatkuvat kesän aikana. Alueen vihertöistä jää vielä toteuttamatta rakenteilla olevan Finvectorin lääketehtaaseen rajautuvat alueet, jotka viimeistellään, kun rakennustyöt ovat valmiit. Neulaniementien aloitetut rakennustyöt keskeytyivät alueen liito-orava populaation kulkureittien varmistamiseksi. Kohteen rakentaminen vaatii lisäsuunnittelua, joka toteutetaan yhdessä kohteeseen rajautuvan poliisitalon suunnittelun kanssa. Lisäsuunnittelu valmistuu alkutalven aikana ja kohteen rakentamistyöt jatkuvat keväällä 2025.

Ydinkeskustan hankkeet

Ydinkeskustan alueen käynnissä olevista hankkeista merkittävimmät ovat Puijonkadun risteys sillan peruskorjaus, Mölymäen alueen hankkeet sekä Puijonkadun peruskorjaus välillä Asemakatu – Puutarhakatu.

Mölymäen infran rakentaminen jatkuu ja vuoden 2024 aikana valmistuu Kaartokatu välillä Tasavallankatu – Urheilukatu. Talven 2024 aikana rakentui Aulis Rytkösen katu ilman pintatöitä ja katu viimeistellään mahdollisen stadionhankkeen jälkeen. Mölymäen urheilupuisto valmistui aikataulussa ja vastaanotettiin 10.9.2024.

Puijonkadun peruskorjaus välillä Asemakatu – Puutarhakatu alkoi viikolla 31. Vuoden 2024 aikana valmistuu ratasilta-Puutarhakatu väli ja keväällä 2025 Asema- ja Puijonkadun risteysalue.

Mölymäen hankkeissa on käytetty uusiomateriaaleja mahdollisimman paljon ja varsinkin betonimursketta on ollut hyvin saatavilla alueella purettujen koulurakennusten seurauksena.

Tämän lisäksi Aallonmurtajankadun loppupään viimeistelytyöt asfaltointineen on käynnissä ja ne valmistuvat syksyn 2024 aikana.

Katujen ja siltojen peruskorjaukset

Puijonkadun risteys sillan peruskorjauksesta valmistuu kuluvan vuoden aikana sillan eteläpuoleinen kansi sekä kaikki siltaa kannattelevat pilarit. Lisäksi uusitaan risteysalueen liikennevalot. Sillan peruskorjaus jatkuu vuoden 2025 kevään aikana, jolloin sillan pohjoisen puoleinen kansi valmistuu.

Rastaantien peruskorjaus valmistui ja vastaanotettiin syyskuun lopussa.

Niiralankadulle toteutettiin uusi ratasilta yhteishankkeena väyläviraston kanssa. Uudelle alikululle tulee jalkakäytävä ja pyörätie erillisinä. Samaan hankkeeseen sisältyy väylien peruskorjaus ja uusien yhdistettyjen jalkakäytävien ja pyöräteiden rakentaminen Niiralankadun ratasillan ja Savilahden välisellä alueella.

Sammakkolammentien peruskorjaus valmistuu syksyn 2024 aikana.

Saaristokadun ja Siikarannan risteysalueen liikenneympyrä valmistui ja vastaanotettiin 30.9.2024. Lisäksi Saaristokadun ja Tehdaskadun risteysalueelta rakentaminen etenee Tehdaskadun suuntaan. Hanke jatkuu vuoden 2025 aikana, jolloin rakentaminen keskittyy Saaristokadulle ja Tasavallankadun varteen.

Täydennysrakentaminen

Kivilammen alue Rauhalahdessa valmistui murskepintaisena ja luovutetaan asuntorakentamiselle lokakuun 2024 aikana. Kohteen pinta- ja viimeistelytyöt toteutetaan asuntorakentamisen valmistuttua.

Muut

Asuinalueiden rakentaminen

Saaristokaupunki

Lehtoniemen alueella katualueen vihertyöt jatkuvat.

Hiltulanlahti

Hiltulanlahden kolmannen asuntoalueen rakentaminen Puutossalmentien eteläpuolella jatkuu. Vuoden 2024 aikana rakentaminen on keskittynyt Puutossalmentien varteen. Toinen osa-alue valmistuu syksyn 2024 aikana. Työt siirtyvät seuraavalle osa-alueelle, joka luovutetaan asuntorakentamiselle syksyn 2025 aikana.

Petosen alue

Petosen alueella Hulkontien ja Petosentien risteysalueen liikennevalot uusittiin. Hanke valmistui elokuun aikana.

Liikuntapaikat

Keskuskentälle vaihdettiin tekonurmimatto vastaamaan FIFA:n vaatimuksia ja vanha matto kierrätettiin asentamalla se Litmasen kentälle. Lisäksi vanhaa mattoa asennetaan Peikkometsän liikuntapaikalle.

Puijon urheilualueella on keskitytty alueen suunnittelutöihin ja lisätutkimuksiin sekä hyppyrimäkien kuntokartoituksiin. Lisätutkimukset keskittyvät lähinnä huonokuntoisen K-go mäen rakenteisiin, jotka ovat jo monilta osin käyttöikänsä päässä.

Lähiliikuntapaikat sekä ulkoilu- ja leikkipaikat

Useita leikkipuistohankkeita on käynnissä. Hankkeita on menossa Kuivinniemen leikkipaikalla, Sopenpuiston korttelileikkipaikalla, TuuttiPuiston ja Sirppikadun leikkipaikoilla sekä Kuikkanotkon korttelileikkipaikalla. Puistohankkeet valmistuvat syksyn 2024 aikana. Litmasenpuiston jatkorakentaminen on käynnissä. Pumptrack-rata valmistui syyskuun lopussa ja loput työt valmistuvat kevään 2025 aikana.

Elinkeinoiniin liittyvät hankkeet

Uusiotien rakentaminen etenee Hepomäen alueella. Lisääntyneiden louhintojen vuoksi kohteen valmistumiselle myönnettiin kuukauden lisäaika ja kohde valmistuu lokakuun loppuun mennessä.

Maaseututaajamat

Melalahden ja Vehmersalmen alueet

Peltoniemen alueen viimeistelytyöt ovat käynnissä ja kohde valmistuu lokakuun 2024 loppuun mennessä.

Nilsinä

Tahkovuoren alueella katu- ja vesihuoltorakentaminen on käynnissä. Alueelle suunnitellut rakennushankkeet jatkuvat vuoden 2025 aikana.

Nilsinän Rantapuiston rakentaminen alkaa elokuussa 2024 ja jatkuu vuoden 2025 keväällä.

Linja-autojen pysäköintikaista Paavontielle rakennetaan yhteishankkeena tilapalvelujen kanssa. Hankkeeseen liittyy vanhan kiinteistön purku ja pilaantuneiden maamassojen poistoa. Pysäköintikaistat valmistuvat marraskuun 2024 loppuun mennessä.

Nilsissä Mt 577 tielle rakennetaan liikenneympyrä yhteishankkeena Ely:n kanssa. Työt ovat käynnissä ja valmistuvat lokakuun 2024 loppuun mennessä.

Juankosken alueet

Juankosken katu- ja vesihuollon peruskorjaushankkeet ovat käynnissä ja vuoden 2024 aikana rakennetaan Poikkitie sekä Puutarhatie. Kohteen rakennustyöt ovat suunnitelmien mukaisessa aikataulussa ja valmistuvat syksyn 2024 aikana. Hankkeen optiona rakennetaan vuoden 2025 aikana Tehtaankirkontie.

Muut kohteet

Ulkovalaisinten massavaihdot ovat keskittyneet Petosen Hulkontien alueelle sekä Särkiniemi-Särkilahti alueelle. Ulkovalaisinten saneerausta on tehty myös yhteisrakentamiskohteissa Kuopion Sähköverkon kanssa. Yhteisrakentamishankkeet ovat olleet Laulurinteen, Juuttaankadun ja Retkeilijäntien alueilla. Kurkimäessä yhteisrakentamishanke on tehty yhdessä Savon Voiman kanssa.

Kalusto

Kiinteistönmuodostus- ja paikkatietopalveluille on varattu investointeihin vuodelle 2024 100 000 euroa laserkeilaimen hankintaa varten. Laitteisto on hankittu ja hankintakulut jäivät noin 71 000 euroon.

Talonrakennusinvestoinnit

Pirtin koulu

Pirtin koulun uudisrakennushankkeen Yhteistoiminnallisen KVR-urakan kehitysvaiheen palveluntuottajan valinta hyväksyttiin kaupunginhallituksen kokouksessa 5.2.2024 § 31. Kaupunginhallitus hyväksyi esityksen ja kehitysvaiheen palveluntuottajaksi valittiin Jalon Rakentajat Oy ja valtuutti Kuopion Tilapalveluiden toimitilajohtajan allekirjoittamaan hankkeen kehitysvaiheen sopimuksen.

Pirtin koulun kehitysvaiheen tavoitteiden toteutuminen esiteltiin 10.6.2024 pidetyssä kaupunginhallituksen kokouksessa § 185, jossa kaupunginhallitukselle esitettiin hyväksyttäväksi Pirtin kouluhankkeen kehitysvaiheen tavoitteiden toteutuminen. Kaupunginhallitus hyväksyi yksimielisesti päätösesityksen ja valtuutti Kuopion Tilapalveluiden toimitilajohtajan allekirjoittamaan toteutusvaiheen sopimuksen. Toteutusvaiheen sopimus allekirjoitettiin 8.7.2024.

Pirtin kouluhankkeen rakennustyöt ovat käynnistyneet.

Minna Canthin yläkoulu (Mölymäki)

Minna Canthin koulun uudisrakennushankkeen osallistujien valinta kilpailullisen neuvottelumenettelyn neuvotteluvaiheeseen tehty Kh 19.2.2024 § 49. Kaupunginhallitus hyväksyi kilpailulliseen neuvottelumenettelyyn Jalon rakentajat Oy:n, rakennusliike U. Lipsanen Oy:n, YIT Business Premises Oy:n ja Rakennusliike Lapti Oy:n. Neuvottelutyöpajat pidetty huhtikuun ja toukokuun aikana 2024. Lopullinen tarjouspyyntö on toimitettu tarjoajille 5.6.2024.

Minna Canthin koulun uudisrakennushankkeen yhteistoiminnallisen KVR-urakan kehitysvaiheen palveluntuottajan valinta hyväksyttiin kaupunginhallituksen kokouksessa 16.9.2024 § 254. Kaupunginhallitus hyväksyi esityksen kehitysvaiheen palveluntuottajaksi Rakennusliike Lapti Oy:n ja valtuutti Kuopion Tilapalveluiden toimitilajohtajan allekirjoittamaan hankkeen kehitysvaiheen sopimuksen.

Jynkän päiväkot

Jynkän päiväkodin uudisrakennushankkeen Yhteistoiminnallisen KVR-urakan kehitysvaiheen palveluntuottajan valinta hyväksyttiin kaupunginhallituksen kokouksessa 19.2.2024 § 48. Kaupunginhallitus hyväksyi esityksen ja kehitysvaiheen palveluntuottajaksi valittiin Rakennusliike Lapti Oy ja valtuutti Kuopion Tilapalveluiden toimitilajohtajan allekirjoittamaan hankkeen kehitysvaiheen sopimuksen.

Jynkän päiväkodin kehitysvaiheen tavoitteiden toteutuminen esiteltiin 27.5.2024 pidetyssä kaupunginhallituksen kokouksessa § 174, jossa kaupunginhallitukselle esitettiin hyväksyttäväksi Jynkän päiväkotihankkeen kehitysvaiheen tavoitteiden toteutuminen. Kaupunginhallitus hyväksyi yksimielisesti päätösesityksen ja valtuutti Kuopion Tilapalveluiden toimitilajohtajan allekirjoittamaan toteutusvaiheen sopimuksen

Toteutusvaiheen sopimus allekirjoitettiin 24.6.2024

Jynkän päiväkotihankkeen rakennustyöt etenevät aikataulun mukaisesti.

Pyörön päiväkot

Toteutusvaiheen sopimus allekirjoitettiin Lujatalo Oy:n kanssa 3.4.2024 ja rakennustekniset työt käynnistyivät 8.4.2024. Rakennustyöt etenevät aikataulun mukaisesti.

Sinikellon päiväkot

Hankkeen työmaavaihe on ollut käynnissä toukokuusta 2023 alkaen ja työmaa on edennyt alkuvuoden aikana suunnitellussa aikataulussa kohti lokakuun lopulle 2024 ajoitettua valmistumista. Hankkeen toteuttaa rakennusliike Konttinen Oy.

Saarikellon päiväkot

Saarikellon päiväkodin uudisrakennushankkeen osallistujien valinta kilpailulliseen neuvottelumenettelyyn neuvotteluvaiheeseen on tehty kaupunginhallituksessa 10.6.2024. Kilpailulliseen neuvottelumenettelyyn valittiin Jalon Rakentajat Oy, Rakennusliike Lapti Oy, Rakennusliike U. Lipsanen Oy ja SRV Rakennus Oy. Saarikellon päiväkodin asemakaavaehdotus on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 20.5.2024. Neuvottelutyöpajat on pidetty kesäkuussa 2024, lopullinen tarjouspyyntö on toimitettu kilpailulliseen neuvottelumenettelyyn valituille 4.9.2024.

Savilahden liikunta- ja tapahtumakeskus, väestönsuoja

Hanke on edennyt suunnitellussa aikataulussa ja rakennustyöt valmistuivat kesäkuun lopulla 2024. Käyttäjä aloitti heti valmistumisen jälkeen käyttöön liittyvän kalusteiden ja varusteiden asennuksen elokuussa tapahtunutta käyttöönottoa varten. Kohde on käyttäjällä käytössä ja otettu hallitusti ylläpitoon.

Väestönsuojien peruskorjaukset

Kotkankallion kalliosuojasta on käynnissä kuntotutkimus. Kallioväestönsuojien korjaustarpeita käsitellään kokonaisuutena ja toimenpiteet ajoitetaan kuntotieto ja tuleva käyttö huomioiden.

Kalusto- ja valmiussuunnitelmahankinnat

Investointirahoituksella on hankittu siirrettävä lämpökontti, joka poikkeusoloissa palvelee kriittisten rakennusten lämmityksessä.

Pienet peruskorjauskohteet

Aloitettut hankkeet ovat edenneet suunnitellusti. Hankkeiden sisältöjä, aikatauluja ja kustannuksia on tarkennettu normaalimenettelyn mukaisesti kohteiden korjausten aikana. Kokonaisohjelman sisältöä on tarkennettu seurantajakson aikana korjauksen tarpeen, kiireellisyyden ja kokonaisbudjetin mukaan. Pienten peruskorjauskohteiden investointimääräraha on 2,8 milj. euroa vuodelle 2024.

Vuokratilahankkeet

Jynkän koulu, laajennus elinkaarihanke EKH 2

Jynkän koulun laajennus osa, johon sijoittuvat monitoimitilat ja yksi esikoululuokkatila, on käyttöön otettu 1.3.2024.

Talousarvion 2024 valtuustoon nähden sitovat mittarit tavoitearvoineen

Suorituskykymitarit

Mittari	TP 2022	TP 2023	Tavoite 2024	31.3.2024	30.6.2024	30.9.2024
Joukkoliikenteen matkustajamäärä (matkustajaa vuodessa)	7 300 000	8 500 000	8 000 000	2 570 000	4 652 357	6 580 000
Päiväkotien täyttöaste / haja-asutusalue (%)	90	96	96	91	91	94
Päiväkotien täyttöaste / taajama-alue (%)	91	99	99	99	99	96
Teatterin ison salin täyttöaste (%)	54,3	78	85	80	45	60
Toimitilojen kokonaisneliömäärä (brm ²)	684 980	662 370	637 000	655 997	648 768	652 409
Ulkoa vuokrattujen tilojen kokonaisneliöt (m ²)	80 148	58 174	59 800	60 167	60 526	60 526

Taloudellisuusmitarit

Mittari	TP 2022	TP 2023	Tavoite 2024	31.3.2024	30.6.2024	30.9.2024
Kunnossapidon talvihoidon kustannukset (€/km)	7 781	7 266	7 000	-	7 266	7 266
Varhaiskasvatuksen toimintamenot 0–6-vuotiaista lasta kohden (€)	11 680	13 600	12 849	3 387	7 899	10 401
Perusopetuksen toimintamenot euroa per 7–15-vuotias lapsi (€)	10 189	10 958	11 387	2 803	5 686	8 402
Kansalaisopiston nettokustannus €/opetustunti (€)	75,3	78,9	82,4	47,2	77,4	71,0
Keskimääräinen tilakustannus (€/brm ² /kk)	11,24	11,55	12,54	11,32	11,65	11,24
Työmarkkinatuen kuntarahoitusosuus (M€)	11,853	12,066	11,300	3,039	5,865	8,778

Vaikuttavuusmitarit

Mittari	TP 2022	TP 2023	Tavoite 2024	31.3.2024	30.6.2024	30.9.2024
Kunnossapidon talvihoidon asiakastyytyväisyys (Asteikko 1–5)	3,63	3,65	3,7	-	3,72	3,72
Varhaiskasvatukseen osallistuminen 0–6-vuotiaista (%)	78,5	79,3	75,0	80,3	81,6	80,0
Kirjastopalvelujen lainat/asukasmäärä (kpl)	16,2	16,6	17,6	4,5	8,7	13,3
Alle 20-vuotiaiden asiakaskäyntien määrä Kuntolaakson uimahallipalveluissa (kpl)	126 523	132 326	120 000	45 170	73 227	98 715
Purettujen rakennusten kokonaisneliöt (brm ²)	3 082	8 537	16 700	0	7 588	14 061

Elinvoima ja konsernipalvelujen palvelualue

Kaupunginjohtaja Soile Lahden katsaus ajalta 1.1.–30.9.2024

Olellaiset tapahtumat toiminnassa ja palveluissa

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 20.5.2024 talouden tasapainotusohjelman vuosille 2024–2027. Tasapainotusohjelma linjaa tulevien vuosien talousarviovalmistelua. Kuntatalouden heikon näkymän takia sopeutustoimia joudutaan toteuttamaan etupainotteisesti jo vuonna 2024, jotta talous ei kriisiydy. Talouden tasapainotusohjelma on vaatinut resurssien kohdistamista valmistelutyöhön useilla vastuualueilla. Lisäksi talouden tasapainotuksesta viestimiseen on kiinnitetty erityistä huomiota.

Kuopion kaupungin taloustilanne on edellyttänyt jo päätettyjen ratkaisujen ohella lisätoimia. Kaupunginhallitus käsittelee 17.6.2024 palvelualueiden ja Tilapalvelujen toimenpiteet talouskehityksen vakauttamiseksi. Lisäksi kaupunginhallitus päätti 16.9.2024 yhteistoimintaneuvotteluiden käynnistymisestä Kuopion kaupungissa. Neuvotteluilla tavoitellaan toimintakuluihin pysyviä säästöjä ja ne koskevat koko henkilöstöä. Yhteistoimintaneuvottelut aloitettiin 23.9.2024.

Yritystonttikysyntä on pysynyt tarkastelujakson aikana hyvänä ja kysyntää on ollut teollisuuden, kaupan, logistiikan ja toimistotilojen tonteille. Kiertotalousalueiden käyttöönottoja ja vihreän siirtymän hankkeiden investointeja on edistetty eri yritysalueilla. Kaupungin omaa yritystonttituotantoa on resursoitu lisää ja ensi vuoden asemakaavaohjelmassa on tavoitteena käynnistää uusia yritysalueiden kaavoitustöitä. Seudullista elinkeino yhteistyötä on edistetty mm. yrityspalveluiden kehittämisen ja yritystonttien osalta. Lisäksi on aloitettu elinvoimainen ja kasvava Kuopio -ohjelman päivittäminen.

Taloudellinen tilanne on lisännyt yritysten tarvetta yritysjärjestelyihin ja yritystoiminnan muutoksiin. Näillä on ollut vaikutuksia myös Kuopiossa sijaitseviin toimipaikkoihin ja pahimmillaan toimenpiteet johtavat merkittävien teollisten toimintojen alasajoon Kuopiossa. Yrityspalvelu on ollut mukana etsimässä ratkaisuja yritysten haastaviin tilanteisiin.

Työllisyyden edistämisen kuntakokeilun toiminta on toteutunut suunnitellusti. Asiakasmäärässä on ollut kasvua työttömyyden kasvun takia. Pohjois-Savon hyvinvointialueen järjestämä kuntouttava työtoiminta ei toimi odotetusti ja pääsyä odottaa kuukausittain noin 70 asiakasta. Kuntouttavan työtoiminnan asiakasjono aiheuttaa noin puolet työmarkkinatukimaksujen arvioidusta talousarviolityksestä.

Euroopan sosiaalirahaston (ESR+) rahoittamien työllisyys Hankkeiden käynnistyminen on viivästynyt hankkeiden rahoituspäätösten viivästymisten takia. TE-palvelut 2024-uudistuksen valmistelu etenee aikataulussa.

Syksyllä 2023 alkaneissa Kuopion kaupunkiseudun MAL-sopimusneuvotteluissa on saatu neuvottelutulos. Sopimus on kuntien päätöksenteossa ja tarkoitus allekirjoittaa marraskuun aikana. Neuvottelutulos ei vastaa kaupunkiseudun odotuksia, sillä esimerkiksi joukkoliikenteen kehittämiseen ei olla saamassa rahoitusta. MAL-rahoitukseen pyrittiin vaikuttamaan edunvalvonnan kautta, mutta valtion talouden tiukentuminen näkyy sopimuksissa uudella sopimuskaudella.

Uuden kaupunkipoliittisen välineen, Kuopion, Lahden ja Jyväskylän sekä valtion elinvoimakumppanuussopimuksen osalta on tehty yhteistä valmistelua. Ensivaiheessa tavoitteena on etsiä yhdessä vaikuttavia keinoja siihen, että tulevaisuuden työntekijät kykenevät vastaamaan työelämän fyysisiin ja henkisiin haasteisiin (Osaava ja liikkuva Suomi). Innovaatioekosysteemisopimuksen vuoden rahoitushaku oli maaliskuu-toukokuussa ja hankepäätökset kahden uuden hankkeen osalta tehtiin syyskuussa. Sopimusta tarkistetaan syksyllä. Kaupunkipoliittikan lisäksi vaikuttamista on tehty mm. kuntien valtionosuus uudistuksen, lentoliikenteen vuorotarjonnan ja oppilaitosten aloituspaikkojen suhteen.

Savonia-ammattikorkeakoulun ja kaupungin yhteinen Kuopion kokonaisturvallisuuden osaamiskeskuksen valmisteluhanke sai myönteisen rahoituspäätöksen ja kaksivuotinen hanke käynnistyy loppuvuodesta.

Kuopio 250 -juhlavuoden valmistelu on käynnistynyt ohjelmistohauulla, aloitustilaisuuksilla sekä rahoitus- ja tuotantomallien rakentamisella. Ohjelmistohakuun on hyväksytty jo yli sata ohjelmaehdotusta. Juhlavuosioprosjekti kohdentuu Kuopion kaupunkiorganisaation sisälle ja tuki- ja avustusmekanismien kautta tapahtumatuottajiin ja järjestökenttään sekä sidosryhmätyöhön. Juhlavuoden tapahtuma- ja tuotantotuen tasoa sekä markkinointibudjettia on karsittu alkuperäisestä suunnitelmasta talouden tasapainotusohjelman takia.

Samanaikaisesti juhlavuoden rinnalla Kuopiota kehitetään tapahtumakaupunkina kohdentaen huomiota kaupunkitasoihin tapahtumajärjestäjäpalveluihin, tilojen varauspalveluiden tehostamiseen, tilojen käyttöasteen kasvattamiseen sekä järjestökentän tukeen tapahtumajärjestäjänä. Kaupunkitasoisten tapahtumatilojen myyntiprosessin selvitystyö on valmistunut kesäkuussa. Työskentelyssä on tarkasteltu tarvittava kaupunkitasoinen resurssi, kartoitettu potentiaalisimmat tilat, määritelty asiakkuudet ja muodostettu kaupunkitasoinen myyntitiimi työskentelyn tueksi. Kaupungin tilojen ja alueiden tapahtumamyynnin tehostaminen toteutetaan hyvinvoinnin edistämisen palvelualueelle sijoitettavilla lisäresursseilla. Työntekijät ovat aloittaneet tehtävissään elokuussa apulaiskaupunginjohtaja Pekka Vähäkankaan alaisuudessa.

Hallintopalvelussa on viety eteenpäin kaupungin johtamisjärjestelmän uudistusta. Ulkopuolinen arviointi on juuri valmistumassa ja uudistuksen ohjausryhmä on kokoontunut kolme kertaa ja linjaukset valmistumassa jatkokäsittelyä varten. Lisäksi on jatkettu sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan kaupunkitasoisen koordinaation kehittämistä ja edistetty Haltuun-projektiin loppuunsaattamista.

Tietohallinnossa on valmisteltu ja tehty uusia palvelusopimuksia IsteKin kanssa eri ict-palveluiden osalta sekä tarkistettu palveluiden sisältöjä kustannustehokkuuden lisäämiseksi. Tekoälyn hallitun hyödyntämisen edellytysten varmistaminen on nostettu tärkeimmäksi kehittämiskohteeksi.

Henkilöstöpalvelussa on valmisteltu mm. työsuhdepolkupyörien käyttöönotto. Lisäksi osana talouden tasapainotusohjelman toimeenpanoa on päivitetty osa henkilöstöohjeista. Syyskuusta alkaen tehtävät ovat painottuneet yhteistoimintaneuvotteluihin.

Hankintatoimen organisoitumisen suunnittelu on aloitettu ja työn on tarkoitus valmistua loppuvuoden aikana.

Olellaiset poikkeamat talousarvioon

Elinvoima- ja konsernipalvelujen toimintakatteen ennustetaan toteutuvan 1,2 milj. euroa talousarviota parempana.

Työmarkkinatukimaksut ovat ennusteen perusteella toteutumassa vuoden 2023 tasolla tai hieman sen alle, mikä tarkoittaisi 0,6 milj. euron ylitystä talousarvioon nähden. Lisäksi arvioidaan, että Työ- ja elinkeinoministeriön laskennallinen korvaus TE-palvelut 2024-uudistuksen toimeenpanosta aiheutuviin muutuskustannuksiin ei tule kattamaan määräraharavetta ja kustannukset toteutuisivat 0,1 milj. euroa suurempana. Ylitykset pystytään kuitenkin kattamaan työllisyyspalvelun toimintakatteen sisällä. Kotoutumiskorvaukset ovat kasvaneet merkittävästi ukrainalaisten haettua Kuopion kotikunnakseen ja niiden ennustetaan toteutuvan 1,5 milj. euroa talousarviota parempana. Palkkatuetussa työssä ja hankkeissa ennustetaan jäävän toteutumatta tuloarvioita 0,4 milj. euroa ja hankkeissa määrärahoja 0,2 milj. euroa.

Talouden vakauttamisen toimenpiteistä ennustetaan säästöjä vuodelle 2024 yhteensä 0,3 milj. euroa. Palvelualueella tehdään henkilöstöjärjestelyjä ja vähennetään palveluiden ostoja, joilla talousarvio alittuu 0,2 milj. euroa. Lisäksi elinkeinopoliittisten EU-hankkeiden rahoituksessa jo sovituista hankerahoituksista tehdään vielä myönteiset päätökset, mutta uusista rahoitusesityksistä rahoitettavaksi otetaan Kuopion elinvoiman kannalta vain erityisen tärkeät hankkeet. Hankkeiden ulkopuolisesta rahoituksesta pystytään näin vähentämään 0,1 milj. euroa. Talouden vakauttamisen toimenpiteiden lisäksi vastuualueilta ennustetaan muita säästöjä yhteensä 0,2 milj. euroa.

Haltuun-projektin toimeenpano on etenemässä niin, että sen toteutus saataisiin viimeisteltyä vuodenvaihteessa. Haltuun-projektin toimeenpanon henkilöstöjärjestelyjen viivästymisen myötä palvelualueen henkilöstökulujen arvioidaan alittuvan talousarviosta 0,1 milj. euroa, kun siirtyvä henkilöstö on edelleen sijoittuneena muille palvelualueille. Alitusta vastaava henkilöstökulujen ylitys jakautuu palvelualueiden kesken.

Riskit strategisten tavoitteiden toteutumiselle

Hyvän yritystonttikysynnän takia kaupunki on ajautumassa niukkaan tonttitarjontaan ja korjaavista toimenpiteistä huolimatta kaikille toimijoille ei välttämättä pystytä osoittamaan toimintaan sopivaa tonttia toivotussa ajassa. Riskiä hallitaan panostamalla yritysalueiden kaavoitukseen sekä elinkeinopalveluiden ja kaupunkiympäristön palveluiden tiiviimmällä yhteistyöllä ja yhteiskehittämisellä.

Hallinnollisten asioiden valmistelussa tarvittavien henkilöstöresurssien niukkuus aiheuttaa kaupunkitasoisen haasteen. Samalla se lisää avainhenkilöriskiä.

Talouden lisäsäästöt voivat aiheuttaa painetta toiminnan tavoitteiden muuttamiseen.

Kaupunkiympäristön palvelualue

Apulaiskaupunginjohtaja Jari Kyllösen katsaus ajalta 1.1.–30.9.2024

Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja palveluissa

Kaupunkiympäristön palvelualueen toiminta ei ole täysin edennyt toimintasuunnitelman mukaisesti. Kaupunkirakennesuunnitelma 2040-luvulle valmistui, mutta toukokuun kaupunginvaltuustossa suunnitelma palautettiin uudelleen valmisteluun. Muutettu suunnitelma on hyväksymiskäsittelyssä. Vanuvuoren osayleiskaava hyväksyttiin valtuustossa, mutta kaava ei ole vielä lainvoimainen käsittelyssä olevan kunnallisvalitusten vuoksi. Vt5-Humalajoki-osayleiskaava sekä vapaa-ajan asuntojen käyttötarkoituksen muuttamisen kriteeristö hyväksyttiin kaupunginhallituksessa syyskuussa. Rakentamisen hiipuminen on tuonut epävarmuutta asemakaavoituksessa hankkeiden toteuttavuusnäkyihin ja viivästyttänyt kaavahankkeita. Itkonniemen, Uuden Minna Canthin koulun ympäristön, Pienen Neulamäen ja Tehdaskadun ympäristön asemakaavatyöt ovat tärkeimmät työn alla olevat asemakaavatyöt. Tahkon keskustan, Tasavallankatu 19 sekä Saarikellon päiväkodin asemakaavat ovat saaneet lainvoiman. Poikkeamishakemusten määrä on kasvanut alkuvuodesta, mutta on edelleen hieman tavanomaista pienempi.

Asuntotuotanto on vähentynyt ja uusia rakennuslupia on myönnetty selkeästi edellisvuosia vähemmän. Rakentamisen matala taso näkyy myös toimitustuotannon sekä rakennusvalvontamittausten tuotantomäärissä. Nämä pienentävät palveluista saatavia tuloja. Tänä vuonna on valmistumassa vajaa 500 uutta asuntoa.

Palveluverkon kehittäminen jatkuu kaupunginhallituksen ja -valtuuston talouden tasapainottamisesta tekemien päätösten perusteella. Palveluverkkoselvitys käynnistetään syksyn aikana konsultin avustuksella ja verkostotarkasteiluissa käytetään uutta Kuopion väestöennustetta.

Kaupungin luonnonmonimuotoisuusohjelma LUMO on hyväksytty alkuvuonna ja siirtynyt toimeenpanovaiheeseen. Talouden tasapainottaminen voi olla ristiriidassa muun muassa kaupungin metsien lisäsuojelutavoitteen osalta. Lisäsuojelu tulee kohdistumaan kuitenkin pääosin muihin kuin talousmetsiin, lähinnä ulkoilu- ja virkistyspainotteisiin metsiin.

Investointien osalta on ollut joitakin haasteita kohteiden töiden aloittamisessa. Neulaniementiellä työt on jouduttu keskeyttämään liito-oravaesiintymän vuoksi. Työtä voitaneen jatkaa, kun kadun varrelle tulevan uuden poliisitalon suunnitelmat tarkentuvat. Tahkon keskustan alueella töiden jatkamista varten oli haettava poikkeus asemakaavasta.

Yritystonttien kysyntä on jatkunut normaalivuosien tasolla, mutta tonttien kysyntä asuinrakentamiseen on vähäistä. Asuntorakentamispuolella on edistetty muutamia ARA-hankkeita, jotta asuntorakentaminen ei pysähtyisi kokonaan. Maankäyttösopimuksia on neuvoteltu onnistuneesti keskustaajaman asuin- ja yritysalueilla sekä Tahkon keskustassa. Hakkuissa on edetty tavoitteiden mukaisesti. Hakkuut ovat painottuneet normaalia enemmän harvennus- ja jatkuvan kasvatuksen hakkuisiin.

Joukkoliikenteessä uusien runkolinjojen infran kehittämiselvitys sekä liikennevaloetuksia koskeva selvitys ovat valmistuneet. Uudet pysäkinäytöt on kilpailutettu keväällä ja ne asennetaan syksyllä. Joukkoliikenneohjelma 2035 on valmistunut ja hyväksytty. Joukkoliikenteen matkustajamäärät edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna ovat kasvaneet 9,1 %.

Ympäristöterveydenhuollossa on valmisteltu selvitystä pieneläinpäivystyksen ottamisesta omaksi toiminnaksi ja jätehuollon viranomaispalveluissa valmistellaan toimenpiteitä mahdollista Jättekukon ja Mikkelin Metsäsairilan fuusiota varten.

Projekti 4 hankekokonaisuuden eteenpäin viemistä suunnitellaan ja alueeseen liittyvän kehittämisohjelman tekemistä valmistellaan resurssien puitteissa.

Asiakaspalvelun kehittäminen ja palvelujen suuntaaminen digitaaliseen muotoon on jatkunut ja asiakkaita palvelee yhä enemmän sähköisesti. Myös uusi asiointikanava on valmisteilla. Asiakaspalvelun ja puhelupalvelun yhteistyötä on tiivistetty.

Kuopion kaupungin uusi palautejärjestelmä on otettu käyttöön kesäkuussa.

Olennaiset poikkeamat talousarvioon

MAL-neuvotteluihin perustuen joukkoliikenteeseen on tulossa vain 1,1 milj. euron valtionosuus vuosittain. Tämän vuoksi kuluvalle vuodelle budjetoitu valtionosuus jää noin miljoona euroa pienemmäksi. Myös liikennöintikustannukset ylittyvät jonkin verran. Nämä vajaukset voidaan kompensoida erittäin hyvän matkustajamäärän kehityksen tuomilla tuloilla.

Palveluliikenteen ennakoimaton siirtyminen kaupungin vastuulle sekä Karttulan vesiosuuskunnalle myönnettävä iso vesihuoltoavustus aiheuttavat 2,5 milj. euron kustannukset kuluvalle vuodelle. Näihin kustannuksiin on tehty talousarviomuutokset.

Päättynyt talvikausi alkoi poikkeuksellisen aikaisin lokakuussa 2023 ja sen vuoksi edellisen vuoden töitä on jouduttu viimeistelemaan poikkeuksellisen paljon vuoden 2024 rahoituksella. Näyttää kuitenkin siltä, että siirtyvät viimeistelyt voidaan rahoittaa tämän vuoden investoinneista.

Kaikki vuoden 2024 investointikohteet on kilpailutettu, osa varsin myöhäisessä vaiheessa. Joissakin kohteissa töiden eteneminen on viivästynyt, mikä aiheuttaa sen, että joidenkin kohteiden valmistuminen siirtyy ensi vuoden puolelle. Nämä kohteet joudutaan rahoittamaan vuoden 2025 määrärahasta.

Talouden tasapainottamiseksi kohteiden toteutuksessa on haettu edullisempia ratkaisuja, esimerkiksi Mölymäellä Aulis Rytkösen kadulla varusteita ja pintamateriaaleja on vaihdettu edullisimpiin materiaaleihin. Myös muissa kohteissa on käytetty samaa periaatetta. Talouden tasapainotusta haettaessa myös asuntotuotannon ohjelmointia muutetaan, mikä todennäköisesti keventää investointiohjelmaa siten, että suunnittelukohteita siirretään tuleville vuosille. Talouden tasapainottamisen yhtenä keinona kunnossapidon alueurakoissa rajoitettiin lisätöiden tilaaminen vain välttämättömiin korjauksiin ja huoltotöihin.

Rakentamisen heikko kysyntä ja yleisesti haastava taloustilanne vaikuttavat koko maaomaisuuden toimintojen kysyntään sekä tulokertymiin. Myyntivoittotavoite ylitetään hieman, vaikka tonttien kysyntä onkin heikkoa. Myyntivoittojen parempaan kertymään vaikutti alkuvuonna tehty suuri tonttikauppa. Taloustilanne on selkeästi vaikeuttanut maankäyttösopimusneuvotteluja ja sopimusten syntymistä. Tonttien kysynnän ollessa heikkoa ei maksuhalukkuutta maankäyttösopimuksissa sovittaville korvauksille ole entiseen tapaan. Rakennusliikkeet ovat vaikeassa tilanteessa, koska asuntojen kysyntä on alhaista. Tämän vuoksi maankäyttösopimusten tulot toteutuvat todennäköisesti talousarviota pienempänä.

Asuntorakentamisen väheneminen heijastuu rakennuslupien määrään ja rakennusvalvonnan tulot jäävät talousarviosta noin miljoonaa euroa. Menoja karsitaan pitämällä kahta tehtävää täyttämättä. Työmäärä ei korreloitu tulojen kanssa, vaan tulojen muodostus johtuu vahvasti taksan rakenteesta. Taksa painottaa isoja rakennushankkeita, kuten kerrostaloja, joiden rakennusluvut puuttuvat nyt lähes kokonaan.

Riskit strategisten tavoitteiden toteutumiseksi

Kaupan keskittyminen keskustan ja asuntoalueiden ulkopuolisiin suuryksiköihin on riski kaupunkikeskustan ja asuntoalueiden keskusten elinvoimalle. Puurakentamisen edistäminen kaavoituksen keinoilla ei etene, jos hankkeet eivät toteudu puurakenteisina esim. korkeamman kustannustason vuoksi. Tähän vaikuttavat myös puuelementtituotannon vaikea tilanne sekä uusien asuntojen heikko kysyntä.

Asuntotuotannon määrä voi jäädä pidemmäksi aikaa hyvin matalalle tasolle, eikä ennustettuja asuntotuotantotavoitteita saavuteta. Tähän syitä ovat mm. omistusasuntotuotannon heikko kysyntä, valtion tuetun asumisen investointitukien vähentyminen sekä asumisoikeustuotannon loppuminen. Valtion korkotuettu asuntorakentaminen ei toteudu määrällisesti tavoitellusti, koska valtion tuki asuntotuotannolle vähentyy.

Yhdyskuntarakenteen laajeneminen rakentamattomille, nykyisten keskusten vaikutuspiirin ulkopuolella oleville alueille voi sekä vähentää hiilinielujä että lisätä liikkumisen tarvetta ja energian kulutusta. Vallitseva henkilöautoliikenne

nettä suosiva suunnittelukulttuuri ei huomioi riittävästi kestävien liikkumismuotojen edellytyksiä, esim. sujuvia kulkuyhteyksiä ja viihtyisää jalankulkuympäristöä.

Kustannustason nousu, vaikea markkinatilanne ja pankkien tiukentuneet rahoitusehdot vaikuttavat tonttien luovutusmääriin. Suurin vaikutus näkyy rivi- ja kerrostalotonttien kohdalla, mikä heijastuu asuntotuotantotavoitteen toteutumiseen. Tilanne heijastuu myös maankäyttösopimusten toteutumiseen ja täydennysrakentamiseen.

Päällysteiden kustannustason nousun ja määrärahan riittämättömyyden vuoksi kunnossapitopäällystyksiä voidaan tehdä liian vähän korjausvelkaan nähden. Tämä lisää riskiä vahingonkorvausten määrän kasvuun ja infran korjausvelka jatkaa kasvuaan.

Pienen Neulamäen toisen vaiheen asemakaavan valmistumiseen liittyy riski, joka saattaa vaikuttaa alueen rakentamisen viivästymiseen.

Henkilöstöressurssien niukkuus hidastaa joiltakin osin tavoitteiden saavuttamista.

Hyvinvoinnin edistäminen palvelualue

Apulaiskaupunginjohtaja Pekka Vähäkankaan katsaus ajalta 1.1.–30.9.2024

Olellaiset tapahtumat toiminnassa ja palveluissa

Kirjastopalveluiden asiakasmäärät ovat olleet erinomaisella ja yhäkin nousevalla tasolla. Kirjastopalveluissa on tammi-syyskuun 2024 aikana ollut vielä enemmän käyntejä ja lainauksia kuin edellisenä vastaavana aikana vuonna 2023. Lainojen määrä on lisääntynyt 148 593 lainalla ja käyntien määrä 131 865 käynnillä. Alkuvuoden perusteella käyntien arvioitu määrä vuonna 2024 olisi noin 1,4 miljoonaa (vuonna 2023 1,2 miljoonaa) ja lainojen määrä 2,3 miljoonaa (vuonna 2023 2,1 miljoonaa). Myös tapahtumiin ja käyttäjäkoulutuksiin osallistuneiden määrä näyttäisi kasvavan alkuvuoden perustella. Aukiolotunnit lisääntyvät Riistaveden kirjaston omatoimintakäytön myötä, joka käynnistettiin vuoden 2023 loppupuolella.

Liikuntapaikkapalveluiden asiakasmäärät ovat olleet hyvällä tasolla. Osassa palveluissa on havaittu edelleenkin asiakasmäärien kasvua. Erityisesti Kuntolaakson ja kuntosalien asiakasmäärät ovat olleet kasvussa. Savilahden liikunta- ja tapahtumakeskuksen toiminta käynnistyi elokuussa.

Museopalveluissa näyttely- ja tapahtumatuotannoissa on onnistuttu, ja asiakasmäärät ovat olleet hyvällä kansallisella tasolla. Syyskuun loppuun mennessä museoiden näyttelykäyntejä oli kertynyt yli 104 000, ja vuoden 2024 käyntimäärätavoitteen ennustetaan ylittyvän, vaikka Taidemuseo on suljettu yleisöltä remontin vuoksi 2.9.–10.10. Valtionosuusrahoitetut alueelliset vastuumuseopalvelut on kyetty hoitamaan sitoumusten mukaisesti. Taidemuseon perusnäyttely- ja palvelukonseptiuudistusta jatketaan, uudistukset valmistuvat syksyllä 2025. Korttelimuseon palvelukonseptin kehittämistä ja tarveselvitystyötä on jatkettu. Kulttuurihistoriallisen ja luonnontieteellisen museon yhteisen kokoelmatilaratkaisun tarveselvitystyö on käynnistynyt. Palkkatukityöllistämisen muutokset vähentävät museopalveluiden yleisötyön resursseja vuositasolla n. 4 htv. Tämän vaikutusten arviointi palveluihin, esim. museoiden avoinnapitoaikoihin, näyttelyiden opastusmääriin ja maksuttomien tapahtumien järjestämismahdollisuuksiin vuonna 2025 on käynnissä.

Kansalaistoiminnan palveluissa syksyn perustoiminta toteutunut suunnitellusti liikunnan, kulttuurin ja osallisuuden edistämiseksi sekä ehkäisevässä päihdetyössä ja hyvinvoinnin edistämisen koordinoinnissa. Kino Kuvakukon elokuvatoiminta on ollut erittäin hyvä eikä valtakunnallista elokuvateatterien kävijämäärien vähenemistä ole havaittavissa Kino Kuvakukossa. Meidän Kuopio -festivaali laajeni edellisistä vuosista ja tavoitti asukkaita erinomaisesti niin keskusta- kuin maaseutualueen tapahtumissa. Talouden tasapainotuksen toimenpiteenä valmisteltu avustuksiin muutoksia. Ulkopuolisen rahoituksen tuella toteutettavat hankkeet One Health 4 Cities (EU URBACT), Kulttuuri Itää (OKM) -Itä-Suomen kuntien kulttuuri-toiminnan kehittämistehtävä, kulttuurin digipalveluita kehittävä KUDOS-hanke (OKM) sekä liikuntaneuvonnan ryhmämuotoista mallia kehittävä Yhdessä liikkeelle -hanke (OKM) hankkeet mahdollistaneet verkostojen ja palveluiden merkittävän kehittämisen. Unicef-lapsiystävällinen kunta -kehittämisen koordinointi kansalaistoiminnan palveluissa - viety aktiivisesti tavoitteiden mukaista kehittämistä eteenpäin.

Kansalaisopiston syyslukukausi on alkanut hyvin. Maahanmuuttajanuorten yhteisryhmä Hatsalan koulun kanssa on jatkunut syyslukukaudella suunnitelmien mukaisesti. Opetushallituksen myöntämän laatu- ja kehittämisavustuksen KAPPAS KAPOS -hanke aloitettiin 1.9.2024.

Taidetalot ovat odottaneet koronavuosien jälkeen, että päästäisiin ns. normaaliin päiväjärjestykseen, eikä isoja yllätyksiä tai muutoksia tulisi. Kuluva vuosi onkin ollut kummassakin talossa tavanomaisen hyvä, kuten aikana ennen koronaa. On ollut mahdollista keskittyä ydintoimintaan ja omaan sisäiseen kehitystyöhön.

Musiikkikeskuksella yleisö on löytänyt takaisin konsertteihin, ja etenkin viihteellisemmät artistit ovat saaneet konserttialin täyteen. Ostoskäyttäytymisessä on edelleen nähtävissä ostopäätösten siirtäminen jopa konsertti-iltaan. Tämä käyttäytymismalli on mahdollisesti tullut jäädäkseen. Kuntalaiset punnitsevat tällä hetkellä erittäin tarkkaan, millaiseen kulutukseen käyttävät varojaan.

Musiikkikeskuksen ulosvuokraus – musiikkiesitykset ja kokous/konferenssitoiminta – on kiivaimmillaan lokakuun puolivälin ja joulun välisenä aikana. Varaustilanne tuolle periodille näyttää erittäin positiiviselta.

Kaupunginteatterilla syyskausi on käynnistynyt. Ohjelmisto on perinteinen repertuaariteatterin, maakuntateatterin laadukas ohjelmisto: jokaiselle jotakin. Yleisöä käy hyvin ja vuoden paras myyntiaika on vasta aluillaan. Ulosvuokrauksiin on jouduttu myymään ei-oota, tilat ovat tehokkaassa käytössä. Toisaalta joitakin tapahtumien perumisiakin on tullut johtuen epävarmoista ajoista ja tiukasta taloudellisesta tilanteesta.

Työ ja mielen hyvinvointi – Mieliteko 2.0 -ryhmähanke käynnistyi 1.9.2023. Kuopion kaupungin toteuttamassa osahankkeen kokonaistavoite on valmentaa 576 työssäkäyvää henkilöä 31.8.2026 mennessä. Syyskuun 2024 loppuun mennessä pitkäkestoisen valmennuksen on aloittanut 408 henkilöä. Valmennuksen läpikäyneitä henkilöitä oli tuoloin 39. Osallistuvia yrityksiä/työpaikkoja on mukana tällä hetkellä 43 (mikro 26, pieni 7, keskisuuri 7, suuri 3). Kokonaistavoite on 94 yritystä tai organisaatiota niin ikään 31.8.2026 mennessä.

Hankkeen pääviestintäkanavana on www.mielitekomedia.fi-sivusto, jonne on tuotettu 31.8.2024 mennessä 50 toimitettua artikkelia, muut julkaisuja seuraavasti: Facebook 91 kpl, LinkedIn 91 kpl, Instagram 72 kpl.

Olellaiset poikkeamat talousarvioon

Kirjastopalveluiden tulot ovat toteutuksessa talousarvion mukaisesti. Menoista henkilöstömenoissa tulee ylitystä vuoden 2020 palkanmaksun keskeytyksistä johtuvien vahingonkorvausmaksujen vuoksi, joita voidaan kompensoida lomarahavapaiden myötä ja rekrytointeja viivästyttämällä. ICT-kustannukset ovat pienentyneet palvelimen vaihdoksen ja koneiden poiston vuoksi, tässä arvioidaan saatavan pientä säästöä.

Liikuntapaikkojen ennusteen mukaan tulot jäävät talousarviosta noin 0,2 milj. euroa. Erityisesti Tahko Span tulojen ennustetaan jäävän talousarviosta noin 200 000 euroa. Menojen ennustetaan jäävän talousarviosta noin 0,2 milj. euroa.

Museopalveluiden tulot ovat toteutuneet hyvin. Osan (vähintään 20 000 €) taidemuseon perusnäyttelyuudistukseen osoitetusta investointimäärärahasta ennustetaan jäävän käyttämättä.

Kansalaistoiminnan palveluiden talous on toteutuksessa talousarvion mukaisesti. Tulot (elokuvatoiminta ja liikuntapalvelut) ovat toteutuneet suunnitellusti. Myös kansalaisopiston talousarviossa ei ole olellaisia poikkeamia.

Musiikkikeskuksen osalta jouduttiin ottamaan vastaan korona-aikana tilatut ja vuoden 2022 investointiraamissa ollut kolmen valonheittimen toimitus. Tehdas pystyi purkamaan tuotantosumaa vasta alkuvuonna 2024, jolloin toimitus lopulta tapahtui. Tästä koitui ennakoimaton n. 36.000 euron lisäkulu. Kaupunginorkesterissa ollut pitkiä sairauslomia avainsoittajien paikoilla. Näistä tullut sijaiskuluja, sillä Kuopiosta ei löydy päteviä sijaisia.

Kaupunginteatterin kevätkaudella esitykset toteutuivat tavanomaisella tavalla, joitakin perumisia tapahtuu aina. Teatterissa on perinteisesti syyskausi tulojen suhteen kevätkautta parempi ja näytäntöjä ja ensi-iltoja on enemmän. Syksyllä perumisia on jouduttu tekemään joitakin. Syyskauden myynnistä on vaikea vielä arvioida, alkusyksy on ollut tavanomainen. Menot ovat toteutuneet talousarvion puitteissa, tulokertymä laahaa jäljessä, kuten tässä kohtaa vuotta aina. Musikaalin täyttöaste on n. 60 % nyt, ihmisten lipunostokäyttäytyminen on muuttunut niin, että ostopäätös tehdään viime tipassa. Kilpailu ihmisten ajasta on kovaa, Kuopiossa on hyvin tapahtumatarjontaa ja turhan moni nauttii kulttuurista kotisohvallaan.

Hyvinvoinnin edistämisen palvelualueelle lisätty 2 milj. euron tilavuokrien myyntitavoite uhkaa jäädä toteutumatta, sillä tila- ja tapahtumamyynnin henkilöt aloittivat elokuussa tehtävänsä. Syksyille tehdyt säästötavoitteet 0,3 milj. euroa on sisällytetty yksiköiden ennusteisiin.

Mieliteko hankkeen eteneminen on toteutunut hankesuunnitelmassa esitettyä aikataulua nopeammin ja talous on toteutunut suunnitellusti.

Riskit strategisten tavoitteiden toteutumiseksi

Palvelualueella strategiset toimenpiteet ovat toteutuksessa. Tulokertymässä riskinä on taidepalveluissa sairastapaukset, vaikka paikkauksia on jo varmisteltu. Teatterin musiikaaliin on tehty varahenkilöjärjestelmä työryhmän sisäl-

tä, jolla pyritään hallitsemaan yksittäisten sairaustapausten riskit siten, ettei näytöstä tarvitsisi perua. Myös yleisökäyttäytyminen on muuttunut niin, että ostopäätös tehdään lähellä tapahtumapäivää. Tulokertymän ennakointi on tämän vuoksi haastavaa.

Taidepalveluiden tapahtumalipun hinta on nousemassa joillekin esteeksi osallistumia tilaisuuteen. Taiteen ja kulttuurin saavutettavuus kaikille -periaatetta pystytään kuitenkin toteuttamaan mm. Kaikukortin avulla. Pääsylippujen hinnassa kipuraja lienee saavutettu, mikä osaltaan haastaa tulokertymää.

Kasvun ja oppimisen palvelualue

Apulaiskaupunginjohtaja Pekka Vähäkankaan katsaus ajalta 1.1.–30.9.2024

Olellaiset tapahtumat toiminnassa ja palveluissa

Alkuvuonna varhaiskasvatusyksiköitä jouduttiin yhdistelemään ja sulkemaan lakkojen takia. Myös esiopetus keskeytyi lakkopäivinä ja lautakunnan päätöksellä päivät korvattiin kesäkuun alussa. Syksyllä toiminta on jatkunut normaalisti.

Varhaiskasvatuksessa henkilöstön sairauspoissaolot ovat hieman kasvaneet edelliseen vuoteen verrattuna. Henkilöstön sairauspoissaolot perusopetuksessa, lukiokoulutuksessa ja nuorisopalveluissa ovat vähentyneet. Huolta aiheuttaa sijaisten saatavuus sekä pätevän henkilöstön vaikea saatavuus rekrytoinneissa. Kevään aikana tiivistettiin yhteistyötä mm. Itä-Suomen yliopiston kanssa erilaisten koulutuspolkujen kehittämiseksi haastavassa varhaiskasvatusopettajatilanteessa.

Valtuuston keväällä 2024 hyväksymiä talouden tasapainotusohjelman toimenpiteitä on jo viety syksyn aikana käytäntöön. Näitä toimenpiteitä varhaiskasvatuksessa ovat olleet yksityisen varhaiskasvatuksen erityisopettajapalvelujen lakkauttaminen, avoimen varhaiskasvatustoiminnan supistaminen, käyttöasteen nostaminen, kieli- ja kulttuuri-koordinoinnin uudelleen järjestäminen sekä varhaiskasvatuksen hallinnon tehostaminen yksiköiden hallinnollisten yhdistämisten kautta. Lisäksi on luovuttu aluevastaavamallista ja siirrytty keskitettyyn palveluohjaukseen ja aluetiimeihin 1.8.2024 alkaen.

Talouden tasapainotuksen myötä perusopetuksessa karsitaan englanninkieliset perusopetuksen luokat, taidekaruselli ja taiteen perusopetuksen rahoitus. Hankkeista, jotka edellyttävät merkittävää omarahoitusosuutta, jätetään pois (esim. Liikkuva koulu -hanke). On vähennetty palvelujen ostoa Valteri-kouluilta, koulutuksiin osallistumista ja virka- ja työmatkoja olennaisimpiin sekä päivärahojen maksamista. Lisäksi on esitetty paljon leikkauksia henkilöstöön ja kouluverkkoon. Lukiokoulutuksessa tehdään merkittäviä leikkauksia kurssitarjontaan ja ajetaan NEST-keskuksen toiminta alas.

Mölymäelle suunnitellun Minna Canthin koulun urakoitsija on valittu ja Pirtin koulun rakentaminen aloitettiin. Laaja alueellinen perusopetuksen kehittämisrakenteen uudistamishanke (Osaava Itä-Suomi) aloitti toimintansa. Sinikellon uusi päiväkotitoiminta on valmistumassa ja Pyörön päiväkodin rakentaminen etenee suunnitellusti.

Nuorisopalveluiden toimintaohjelmaa uudistetaan. Oppilaitosnuorisotyö käynnistyi Wörtti-hankkeen myötä Sakkylällä. Etsivän nuorisotyön valtionrahoituksesta väheni noin 40 000 euroa, mikä jättää kunnalle lisävastuuta ja vaikeuttaa etsivän nuorisotyön järjestämistä jatkossa.

Oppivelvollisuuden keskeyttämisspäätökset ovat lisääntyneet verrattuna edelliseen vuoteen samana ajankohtana. Käynnissä olevat hankkeet viedään loppuun.

Olellaiset poikkeamat talousarvioon

Varhaiskasvatuksen maksutuotoissa ennustetaan -0,1 miljoonan vähennystä talousarvioon 1.8.2024 voimaan tulleen asiakasmaksumuutoksen vuoksi. Maksuttoman varhaiskasvatuksen määrän arvioidaan kasvavan.

Perusopetuksen hanketoiminnasta tasa-arvo hankkeet ovat pienentyneet vuosittain ja muu hanketoiminta on vähentynyt. Tänä syksynä hankkeita vähennetään edelleen. Tästä johtuen perusopetuksen hankkeiden toimintatuottojen arvioidaan pienentyvän -0,9 miljoonalla eurolla talousarvioon verrattuna. Varhaiskasvatuksen, lukion ja toisen asteen osalta hanketoiminta on tänä vuonna talousarviota suurempaa. Perusopetuksen kotikuntakorvausten laskutusmäärän arvioidaan kasvavan hiukan viime vuodesta. Tulojen lisäystä tulee myös lukion kaksoistutkintolaisten suuremmasta laskutuksesta.

Henkilöstökulujen kasvu johtuu varhaiskasvatuksessa viime vuoden toteuman ja tämän vuoden talousarvion 2,6 milj. euron erotuksesta. Henkilöstökulujen kasvu näyttää hidastuvan syksyn aikana, johtuen käyttöasteen tehostamisesta.

ja tuen tarpeen tarkemmasta arvioinnista. Perusopetuksessa erityisopetuksen tarve on lisääntynyt. Lukiokoulutuksessa henkilöstökulujen kasvua aiheuttaa TUVA-koulutuksen ja sen tarpeen lisääntyminen, oppivelvollisuusvalvonta ja -ohjaus sekä kaksoistutkintojen kasvu.

Palveluostoissa yksityisen palvelusetelin indeksikorotus kasvattaa palveluostoja, samoin työterveyden kulut. Tietohallintokuluissa on saatu säästöjä talousarvioon verrattuna. Kotikuntakorvauksen perusosaan tuli elokuussa korotus, mistä johtuen kotikuntakorvauksen kustannus kasvoi kaupungille 0,3 milj. euroa. Kotikuntakorvauksena esitettyjen kulujen perusteisiin ja korvausten maksamiseen kiinnitetään aiempaa enemmän huomiota.

Avustukset sisältävät Kelan maksaman kotihoidon tuen, mikä on vähentynyt merkittävästi viime vuoteen verrattuna.

Riskit strategisten tavoitteiden toteutumiselle

Varhaiskasvatuksen asiakasmaksujen alentamisen tavoitteena on ollut edistää lasten varhaiskasvatukseen osallistumista. Lapsimäärän lisääntyessä tarvitaan kuitenkin lisää henkilöstöä ja tiloja, jotta kaikille lapsille voidaan tarjota varhaiskasvatuspaikka. Tällä hetkellä Hiltulanlahteen tarvitaan pikaisesti lisää varhaiskasvatuspaikkoja alueen kasvaessa rakentamisen myötä. Samalla maaseutualueiden lapsimäärät vähenevät.

Laadukkaan varhaiskasvatuksen toteuttaminen on haasteellista henkilöstön suuren sairauspoissaolomäärän sekä sijaisten ja kelpoisen henkilöstön saatavuusongelmien vuoksi. Henkilöstön poissaolot ovat vaikeuttaneet niin palvelun järjestämistä kuin henkilöstön täydennyskoulutuksiin osallistumista. Lisäksi henkilöstön työssäjaksamisen tukeminen osa-aikatyön järjestämisen keinoin haastaa palvelujen järjestämistä.

Talouden tasapainotus ja äkkijarrutus sekä verkostoratkaisujen viipyminen aiheuttavat riskejä peruspalveluihin sekä strategian toteutumiselle kansainvälisen toiminnan ja hanketoiminnan karsinnan vuoksi.

Oppivelvollisuuden keskeyttäminen on lisääntynyt ja aiheuttaa paineita oppivelvollisuusvalvonnalle ja nivelvaiheen koulutukselle sekä tukimuodoille. TUVA opiskelijamäärä on ylittänyt jo aloituspaikkamäärän ja TUVA pajaan tarvitaan sekä aloituspaikkoja että kaksi työntekijää lisää.

Keskusvaalilautakunta

Presidentinvaalien ensimmäinen vaali järjestettiin 28.1.2024 ja toinen vaali 11.2.2024. Lisäksi europarlamenttivaalit järjestettiin 9.6.2024. Valtio suorittaa presidentinvaalista ja europarlamenttivaaleista kunnille kertakorvauksen. Keskusvaalilautakunnan toimintakatteen ennustetaan toteutuvan talousarvion mukaisesti.

Tarkastustoimi

Tarkastuslautakunnan tehtävänä on kuntalain 121 § mukaan mm. valmistella valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä arvioida valtuuston asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumista sekä toiminnan tuloksellisuutta ja tarkoituksenmukaisuutta. Tarkastuslautakunta laatii arviointisuunnitelman ja antaa valtuustolle kultakin vuodelta arviointikertomuksen, jossa esitetään arvioinnin tulokset. Tarkastuslautakunta ja tilintarkastaja vastaavat kaupungin ulkoisesta valvonnasta kuntalain, hallintosäännön ja tarkastustoimiston toimintasäännön mukaisesti.

Tarkastuslautakunnan tehtävänä on valvoa kuntalain 84 §:ssä säädetyn sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista, saattaa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi ja julkaista yhteenveto sidonnaisuuksista kaupungin verkkosivuilla.

Tarkastuslautakunnan alaisena hallinnon ja talouden tarkastusyksikkönä toimii tarkastustoimisto (2 htv), jonka tehtävänä on Kuopion kaupungin hallintosäännön 83 §:n mukaan valmistella tarkastuslautakunnan käsiteltäväksi tulevat asiat ja toteuttaa hallinnon ja talouden tarkastusta sekä avustaa tilintarkastajaa. Tarkastustoimiston tehtävistä säädetään tarkemmin tarkastustoimiston toimintasäännössä.

Tarkastuslautakunta on valmistellut tilivuoden 2023 arviointikertomuksen, joka on käsitelty kaupunginvaltuustossa 10.6.2024. Kaupunginhallitus on valmistellut arviointikertomuksessa esille nostetuista kysymyksistä vastineet kaupunginvaltuustolle. Kaupunginvaltuusto on käsitellyt vastineet sekä tarkastuslautakunnan laatiman väliarvioinnin kokouksessaan 23.9.2024.

Tarkastuslautakunnan vuoden 2024 arviointityö etenee työohjelman mukaisesti.

Vuoden 2024 ennusteen mukaan henkilöstökulujen ja palvelujen ostojen kustannukset alittuvat budjetoiduista. Tähän vaikuttaa mm. se, että arviointiasiantuntija on aloittanut virassaan arvioitua myöhemmin ja se, että koulutuksiin on osallistuttu vähemmän sekä muut toteutetut säästötoimenpiteet. Tilintarkastuksen laskutus varmistuu vasta joulukuussa, mikä aiheuttaa epävarmuutta lopullisten menojen ennustettavuuteen.

Kuopion Tilapalvelut

Toimitilajohtaja Hannu Väänänen katsaus ajalta 1.1.–30.9.2024

Olellaiset tapahtumat toiminnassa ja palveluissa

Kuopion Tilapalveluiden tehtävänä on järjestää terveellisiä ja turvallisia toimitiloja kaupungin palvelutuotannon tarpeisiin. Kuopion kaupunginhallituksen tilatyöryhmä ohjaa Kuopion Tilapalveluiden toimintaa tavoitteiden ja suunnitelmien mukaisesti. Toimintakauden tapahtumat raportoitiin kuukausittain Tilapalveluiden johtoryhmälle ja kaupunginhallituksen tilatyöryhmälle.

Kuopion Tilapalveluiden vuoden 2024 toiminnan painopisteeksi on asetettu mm. Kuopion resurssiviisausohjelman edistäminen toimitilarakennushankkeissa. Keskeisimmät ohjelmaa tukevat tavoitteet ovat olleet energiasäästöohjelman toteuttaminen ja puunkäytön lisääminen rakennushankkeissa. Kuopion kaupungin talouden tasapainotusohjelmassa Tilapalvelut on käynyt läpi myynti- ja purkusalkkua sekä niihin liittyvien toimipiteiden aikatauluja ja taloudellisia vaikutuksia huomioimalla kaupungin palvelutuotannon tulevat tilatarpeet. Lisäksi kunnossapito-ohjelmaa on tarkennettu vastaamaan kaupungin palvelutuotannon tarpeita.

Toimitilainvestoinneista oli käynnissä Sinikellon, Jynkän ja Pyörön päiväkodit sekä Pirtin koulu. Seurantajakson aikana Jynkän koulun laajennus ja Savilahden Luola valmistuivat ja ne on otettu käyttöön. Hankesuunnittelu käynnistettiin Hiltulanlahti III päiväkodin osalta ja Minna Canthin koulu sekä Saarikellon päiväkotit olivat tarjousvaiheessa.

Olellaiset poikkeamat talousarvioon

Kuopion Tilapalveluiden vuokratuottojen ennustetaan toteutuvan 0,2 milj. euroa ja myyntivoittojen ennustetaan toteutuvan 0,2 milj. euroa talousarviota parempana. Talouden vakauttamiseksi vuosikorjausohjelmaa muutettiin siten, että osa korjauksista siirrettiin tuleville vuosille ja jotkin korjaustyöt jätettiin toteuttamatta. Näiden toimenpiteiden vaikutuksesta kustannukset alenevat 1,5 milj. euroa talousarviokaudella. Vuokratuotokset tulevat nousemaan 0,5 milj. euroa liittyen Kuntolaakson korko- ja indeksimuutokseen ja 1,7 milj. euroa liittyen suunniteltuun Alavan sairaalan vuokrasopimuksen ennenaikaiseen purkuun vuoden 2024 aikana. Rakennusten purkukustannukset tulevat alenemaan 0,8 milj. euroa talousarvioon verrattuna. Seurantajakson päätteeksi Tilapalvelut ennustaa talousarvion 2024 0,8 milj. euron ylijäämän nousevan 1,4 milj. euroon.

Pelastusasemista on tehty myyntitoimeksianto syyskuussa 2024 ja ne tulevat myyntiin loppuvuoden aikana. Rakennusten myyntihinta-arvion ja nykyisen tasearvon erotuksesta johtuvaa mahdollista tulosvaikutteista alaskirjausta ei ole huomioitu vuoden 2024 talousarviossa.

Riskit strategisten tavoitteiden toteutumiseksi

Toimintaympäristön muutoksen vaikutukset energian ja rakennusmateriaalien hintoihin ovat seurantajaksolla tasoittuneet, mutta kustannustaso ei ole kääntynyt laskuun. Rakennuskustannusten kokonaisindeksi ei ole laskenut, vaan se on pysynyt vuoden takaisella tasolla. Kaupungin palvelutuotannosta tyhjiksi jääneistä tiloista irrottaminen on muuttunut entistä haasteellisemmaksi kysynnän vähentymisen ja korkojen nousun takia. Pienentynyt kunnossapidon määräraha tulee kasvattamaan kaupungin toimitilojen kokonaiskorjausvelkaa, mikä edellyttää aiempaa tarkempaa toimenpiteiden kohdentamista terveellisten ja turvallisten tilojen järjestämiseksi.

Kuopion Tilapalvelut on aloittanut vuokrasopimusneuvottelut Pohjois-Savon hyvinvointialueen kanssa. Hyvinvointialue on ilmoittanut, että nykyisen sopimuksen optiovuotta 2026 ei oteta käyttöön, vaan uudet sopimukset alkavat vuoden 2026 alusta. Hyvinvointialueen valmistelemat ja hyvinvointialueen hallituksen hyväksymät vuokrausehdot on esitelty Kuopion kaupungille ja niistä on käyty alustavat keskustelut. Esitetyt jatkovuokrausehdot ovat merkittävästi nykyisiä ehtoja huonommat ja edellyttävät jatkoneuvotteluja kaupungin ja hyvinvointialueen välillä. Keskeisenä riskinä kaupungin kannalta ovat hyvinvointialueen palveluverkosta poistuvat rakennukset, hyvinvointialueen vain osittain vuokraamat rakennukset sekä esitetty vuokrataso, joka ei kata tilojen kustannuksia kaupungille.

Keskeisten tytäryhteisöjen osavuosisikatsaukset

Konserniyhteisöjen tulee omalla toiminnallaan tukea kaupungin strategia toteutusta.

Kaikkia konserniyhteisöjä koskevat seuraavat yhteiset tavoitteet:

- Kuopion kaupungin työllisyyden parantaminen
- Osaavan työvoiman saatavuuden edistäminen mm. harjoittelupaikkoja tarjoamalla
- Resurssiviisauden ja kiertotalouden toimintaperiaatteiden toteuttaminen investoinneissa, hankin-noissa ja palvelutuotannossa

Tavoitteiden toteutumisesta raportoidaan johdon katsauksessa.

A. Kuopio-konsernin strategiset yhtiöt

Kuopion Energia -konserni

Tehtävä: Tukkusähkön ja kaukolämmön myynti, sähkön ja lämmön tuotanto sekä sähkön siirto

Omistussuhteet: Kuopion kaupunki 100 %

Tavoitteet	Tavoitteen mittari	Toteuma 2022	Toteuma 2023	Mittarin tavoitetaso 2024	Toteuma 9/2024	Ennuste 2024
Liikevaihto	M€	123	124,9	119,0	88,7	123,6
Tuloutus omistajalle	M€	9,2	9,0	9,0	9,0	9,0
Käyttökate-%	%	38,7	36,3	15,0	34,7	30,7
Omavaraisuusaste	%	31,1	35,5	32,5	37,0	36,0

Tunnusluvut	TP2022	TP2023	Tavoite 2024	Toteuma 9/2024	Ennuste 2024
Liikevaihto M€	123,0	124,9	119,0	88,7	123,6
Investoinnit M€	18,5	28,6	37,0	17,7	37,0
Myynti kaupungille M€	5,5	6,4	7,7	5,2	7,7
Takaukset kaupungilta M€	48,8	39,5	38,0	35,7	33,7
Kaupungilta saadut lainat M€	115,0	111,0	107,0	109,0	107,0
Tilikauden tulos M€	16,8	16,3	0,0	10,4	9,8
Osingot ja korot kaupungille M€*	9,2	9,0	9,0	8,2	9,0
Henkilöstölukumäärä 31.12. (sis. määräaikaiset)	132	139	135	140	140

*Oletus: maksetut osingot tarkastelukautena edellisen vuoden tuloksesta

Sisältää myös pääomapalautuksen 1,6 M€ ja takausprovisiot

Toiminta ja arvio loppuvuoden etenemisestä

Kuopion Energia-konsernin liikevaihtoennuste on 123,6 milj. euroa, joka ylittää budjetin 4,6 milj. eurolla. Koko vuoden liikevoittoennuste on noin 16,7 milj. euroa, ja se ylittää budjetoidun liikevoiton lähes 9 milj. eurolla. Parempi tulos perustuu sähkön tukkumarkkinoilta saatuun budjettia parempaan hintatasoon sekä kylmään alkuvuoteen. Samaan aikaan polttoainekustannukset ovat kuitenkin nousseet.

Kuopion Sähköverkko Oy:n vuoden lopun liikevaihtoennuste on 20,2 milj. euroa, joka ylittää budjetin 1,1 miljoonalla eurolla. Liikevoittoennuste 5,7 milj. euroa ylittää budjetoidun noin 1,6 milj. eurolla.

Haapaniemi 2-kattilan polttotekniikan kehittämisinvestointi valmistui käyttöönottovaiheeseen raportointikauden lopussa. Kattilamuutos alittaa budjetoidun investointikustannuksen (16,5 milj. euroa) noin 0,5 miljoonalla eurolla ja ylittää aikataulun neljällä päivällä. Muutoksen avulla varmistetaan biopolttoaineiden maksimikäyttö kattilan käytettävyyttä vaarantamatta.

Oma turvetuotanto jäi noin puoleen asetetusta tavoitteesta, mutta tulevan talven polttoainehankinnat on varmistettu.

Poikkeamat toiminnallisiin ja taloudellisiin tavoitteisiin

Alkuvuoden budjetoitua korkeampi sähkön markkinahinta näkyy tulosennusteessa positiivisesti. Kylmä talvi on nostanut energian kysyntää. Polttoaineiden hinnat ovat jatkaneet nousemista.

Kaupunkikonsernin yhteiset tavoitteet

Kuopion kaupungin työllisyyden parantaminen:

Kuopion Energia -konserni rekrytoi liiketoimintalähtöisesti, jolloin rekrytointitilanteissa toiminnan jatkuvuus, huoltovarmuus ja liiketoiminnan tarve ratkaisevat henkilövalinnat.

Osaavan työvoiman saatavuuden edistäminen:

Kesätyöntekijöitä oli tänä kesänä 16 ja opinnäytetöitä tehdään eri liiketoiminnoille. Työnantajamielikuvan kehittämistoimenpiteet käynnissä.

Resurssiviisauden ja kiertotalouden toimintaperiaatteiden toteuttaminen:

Konsernin strategian mukaisesti turpeen käyttöä energian tuotannossa korvataan biopolttoaineilla kasvavassa määrin. Uusia, polttamista korvaavia tapoja tuottaa kaukolämpöä selvitetään jatkuvasti. Jäähdytysratkaisujen myynti on vahvassa kasvussa. Sekä Savilahden alueen kaukojäähdytys että kiinteistökohtainen lämpöpumppuperusteinen jäähdytys ovat toteutukseltaan erittäin energiatehokkaita.

Kuopion Pysäköinti Oy

Tehtävä: Harjoittaa pysäköintiliiketoimintaa ja liiketilojen vuokrausta

Omistussuhteet: Kuopion kaupunki 100 %

Tavoitteet	Tavoitteen mittari	Toteuma 2022	Toteuma 2023	Mittarin tavoitetaso 2024	Toteuma 9/2024	Ennuste 2024
Liikevaihto	M€	3,8	4,1	3,9	3,1	4,1
Tilikauden tulos	M€	0,3	-0,3	0,0	-0,1	0,0
Omavaraisuusaste	%	89,4	91,0	90,5	92,0	91,0

Tunnusluvut	TP2022	TP2023	Tavoite 2024	Toteuma 9/2024	Ennuste 2024
Liikevaihto M€	3,8	4,1	3,9	3,1	4,1
Investoinnit M€	10,9	0,1	0,1	0,1	0,1
Takaukset kaupungilta M€	6,1	6,1	6,1	6,1	6,1
Kaupungilta saadut lainat M€	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Tilikauden tulos M€	0,3	-0,3	0,0	-0,1	0,0
Henkilöstölukumäärä 31.12.	6	6	6	6	6

Toiminta ja arvio loppuvuoden etenemisestä

Pysäköinnin kävijämäärät ovat hieman talousarviota heikkommat. Pysäköintitariffien korotusten ansiosta olemme taloudellisessa tuloksessa kuitenkin edellä vastaavaa ajankohtaa kuin vuonna 2023. Tavoitteenamme on, että Kauppa-keskus Apajan vuokrausaste on 100 % loppuvuonna.

Poikkeamat toiminnallisiin ja taloudellisiin tavoitteisiin

Pysäköinnin kävijämäärät ovat talousarviota hieman heikkommat. On havaittavissa, että koronakriisin helpotettua ihmiset ovat uskaltaneet ulkomaan matkoille ja tämä on vähentänyt kotimaan matkailua, mikä heijastuu pysäköintimääriin esim. Toriparkin kävijämäärät ovat viime vuotta hieman pienemmät.

Kaupunkikonsernin yhteiset tavoitteet

Kuopion kaupungin työllisyyden parantaminen:

Kuopion Pysäköinti Oy pyrkii omalla toiminnallaan parantamaan Kuopion kaupungin työllisyyttä ja käyttämään TE-toimiston palveluita hyväkseen tarvittaessa, kuten työkokeilua, palkkatukea ym. vaihtoehtoja. Tällä hetkellä emme ole rekrytoimassa uusia työntekijöitä yhtiöömme.

Osaavan työvoiman saatavuuden edistäminen:

Kuopion Pysäköinti Oy:n toimintaperiaatteena ja vahvana tavoitteena on henkilöstön koulutusohjelmat eri muodoissa.

Resurssiviisauden ja kiertotalouden toimintaperiaatteiden toteuttaminen:

Resurssiviisauden ja kiertotalouden toimintaperiaatteita noudatamme siten, että otamme huomioon digitaalisilla palveluratkaisuilla ympäristöarvot ja pyrimme edistämään työhyvinvointia yhtiössämme. Tulevaisuuden visiona on kehittää pyörien pysäköintipalveluita ja lisätä sähköautojen latausmahdollisuuksia.

Kuopion Opiskelija-asunnot Oy

Tehtävä: Asuntotuotannon harjoittaminen Kuopion alueella sekä omistamiensa kiinteistöjen hallinta, ylläpito ja vuokraaminen

Omistussuhteet: Kuopion kaupunki 100 %

Tavoitteet	Tavoitteen mittari	Toteuma 2022	Toteuma 2023	Mittarin tavoitetaso 2024	Toteuma 9/2024	Ennuste 2024
Liikevaihto	M€	11,4	11,6	11,4	8,8	11,8
Tilikauden tulos	M€	0,0	0,0	0,0	3,5	0,0
Käyttöaste	%	93,2	94	94,0	95,8	96,0
Asuineliövelka	€/asm ²	672	633	780 (max.)	719	780

Tunnusluvut	TP2022	TP2023	Tavoite 2024	Toteuma 9/2024	Ennuste 2024
Liikevaihto M€	11,4	11,6	11,4	8,8	11,8
Investoinnit M€	1,4	2,9	8,0	11,3	15,0
Takaukset kaupungilta M€	4,0	2,7	2,0	2,2	2,0
Kaupungilta saadut lainat M€	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Tilikauden tulos M€	0,0	0,0	0,0	3,5	0,0
Osingot ja korot kaupungille M€ (maksetut takausprovisiot lainoista)	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Henkilöstönlukumäärä 31.12.	14	13	13	13	13

Toiminta ja arvio loppuvuoden etenemisestä

Yhtiön toiminta on ollut suunnitellun mukaista. Opiskelijoiden asunnontarve on kohdistunut edelleen huomattavan suurelta osin yksioihin keskustaan ja lähelle oppilaitoksia. Asuntojen käyttöaste oli 95,8 %, koko vuoden päivitetyn käyttöastetavoitteen ollessa 96 %. Koko vuodelle asetettujen taloudellisten tavoitteiden saavuttaminen näyttää todennäköiseltä. Savilahden rakennushanke on edennyt suunnitelmien mukaisesti ja hieman edellä aikatauluaan siten, että ensimmäisen rakennuksen valmistuminen ajoittuu todennäköisesti kesälle 2025 ja toisen vuodenvaihteeseen 2025–26. Savilahteen valmistuu yhteensä 265 opiskelija-asuntoa.

Poikkeamat toiminnallisiin ja taloudellisiin tavoitteisiin

Aiemmin päivitettyt tavoitteet käyttöasteen ja liikevaihdon osalta tultaneen saavuttamaan koko vuoden osalta. Tilikauden tulokseen 1–9/2024 (3,5 milj. euroa) tässä vaiheessa vuotta ei ole huomioitu poistoja eikä tilinpäätössiirtoja, joiden myötä tulos tulee olemaan tavoiteltu 0 euroa vuoden lopussa.

Kaupunkikonsernin yhteiset tavoitteet

Kuopion kaupungin työllisyyden parantaminen:

Yhtiön toteuttamat investoinnit sekä kiinteistöihin liittyvät erilaiset mm. huolto-, korjaus-, kunnossapitotoimet työllistävät Kuopion alueen yrityksiä merkittävästi.

Osaavan työvoiman saatavuuden edistäminen:

Kuopas rekrytoi kesäksi 2024 kesätyöntekijöitä 2 kpl erilaisiin kiinteistönhoidon työtehtäviin.

Resurssiviisauden ja kiertotalouden toimintaperiaatteiden toteuttaminen:

Uudet rakennushankkeet, Savilahti mukaan lukien, on toteutettu energiatehokkaina A-energialuokan passiivitaloina ja rahoitettu Kuntarahoituksen Vihreällä rahoituksella. Asukkaiden vuokrattavaksi on hankittu 2 kpl yhteiskäyttöisiä sähköautoja sekä hybridipakettiauto kesän aikana. Huoneistojen sisälämpötilaan ja -olosuhteisiin perustuva, tekoälyä hyödyntävä lämmityksen ja ilmanvaihdon säätöjärjestelmä on ollut käytössä suuressa osaa kiinteistökantaa. Kuopas on ollut mukana KiertoKasvu-hankkeessa, jossa Savonia-ammattikorkeakoulu toimii päätoteuttajana. Loppuvuoden aikana tullaan toteuttamaan Kuopaksen asukkaille kuukauden mittainen veden- ja sähkönsäästöön kannustava kampanja/kilpailu.

Niiralan Kulma Oy

Tehtävä: Asuntotuotannon harjoittaminen Kuopion alueella sekä omistamiensa kiinteistöjen hallinta, ylläpito ja vuokraaminen

Omistussuhteet: Kuopion kaupunki 100 %

Tavoitteet	Tavoitteen mittari	Toteuma 2022	Toteuma 2023	Mittarin tavoitetaso 2024	Toteuma 9/2024	Ennuste 2024
Tilikauden tulos ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja	M€	5,7	4,3	3,2	3,2	6,0
Käyttöaste	%	97,6	97,3	97,0	96,5	96,7
Asuinneliövelka	€/asm ² max	546	536	<600	543	560
Kiinteistöalan energiatehokkuussopimuksen vuokra-asuntoyhteisöjen toimenpideohjelma (parannus vuoden 2015 tasosta)	%	6,5	7,5	7,5	7,5	7,8

Koti Kuntoon -remontit kirjattu suoraan tulokseen, tulosvaikutus

3,65 M€   2,3 M€   2,0 M€   2,1 M€   2,7 M€

Tunnusluvut	TP2022	TP2023	Tavoite 2024	Toteuma 9/2024	Ennuste 2024
Liikevaihto M€	54,6	56,0	58,3	42,7	57,0
Investoinnit M€	13,3	15,7	25,0	13,0	16,5
Myynti kaupungille M€	3,4	1,2	1,7	0,7	0,9
Takaukset kaupungilta M€	41,8	39,0	33,4	33,8	33,4
Kaupungilta saadut lainat M€	1,0	1,0	0,6	0,6	0,6
Tilikauden tulos M€	0	0,0	0,0	3,2	0,0
Osingot ja korot kaupungille M€	0,2	0,2	0,2	0,0	0,2
Henkilöstönlukumäärä 31.12.	140	140	140	141	140

Toiminta ja arvio loppuvuoden etenemisestä

Operatiivinen toiminta ja rakennuttamisen investoinnit etenivät suunnitellusti. Investoinnit 1–9/2024 olivat 13 milj. euroa. Kiinteistöjen myyntien vaikutus tulosennusteeseen on 3,7 milj. euroa. Toimintojen tehostamisen ja kustannusten säästämisen mahdollisuuksia tarkastellaan.

Poikkeamat toiminnallisiin ja taloudellisiin tavoitteisiin

Kumulatiivinen käyttöaste oli 96,5 % (tavoite 97 %, ed. vuosi toteuma 97,1 %). Käyttöaste on kehittynyt suotuisasti syksyn aikana, mutta koko vuoden tavoitteesta tullaan jäämään.

Tulos 1–9/2024 (3,4 milj. euroa) jäi tavoitteesta (4 milj. euroa) seuraavista syistä: tyhjyyksien kasvu 0,6 milj. euroa, budjetoitua suuremmat lämmityskustannukset 0,3 milj. euroa, vuodelta 2023 siirtyneet Koti kuntoon -remontit 0,7 milj. euroa ja kertaluonteiset alaskirjaukset 0,5 milj. euroa. Positiivisesti tulokseen vaikuttivat: rahoitustuotot 0,9 milj. euroa ja henkilöstökulut 0,3 milj. euroa. Muilta osin tavoitteet etenevät suunnitellusti. VAETS-energiatehokkuussopimuksessa pääsimme meille asetettuun tavoitteeseen (7,5 %) ennakoitua aiemmin.

Kaupunkikonsernin yhteiset tavoitteet

Toimimme kaupungin strategian mukaisesti työllisyyden, resurssiviisauden ja kiertotalouden kehittämisessä. Vahvistamme Kuopion kaupungin elinvoimaa tarjoamalla laadukkaita kohtuuhintaisia asuntoja vastuullisesti ja ympäristöystävällisesti kuopiolaisille ja Kuopioon muuttaville. Kehitämme kaupunkikuvaa rakentamalla viihtyisää asuinympäristöä niin uusille alueille kuin myös täydennysrakentamalla ja perusrantamalla olevia rakennuksia.

Kuopion kaupungin työllisyyden parantaminen ja osaavan työvoiman saatavuuden edistäminen:

Työllistimme kesän aikana kahdeksan kesätyöntekijää ja kolme nuorta kaupungin tarjoamalla kesätyösetelillä. Työharjoittelussa on ollut viisi opiskelijaa ja neljä oppisopimuskoulutettavaa. Kaikkiaan Nikulla on ollut Sakkyn opiskelijoita työelämän oppimisjaksoilla (työharjoittelussa tai oppisopimuksella) 99 opiskelijaa. Urakkahankinnoissa edistämme heikossa työmarkkina-asemassa olevien työllistymistä julkisten hankintojen avulla. Osallistumme hankkeeseen, jossa tavoitteena on työllistää vajeakielitaitoisia maahanmuuttajataustaisia työntekijöitä.

Resurssiviisauden ja kiertotalouden toimintaperiaatteiden toteuttaminen:

Ympäristöohjelmamme 2021–2030 yhdessä Ilmasto- ja resurssiviisas Kuopio 2035 -ohjelman ja VAETS-energia-tehokkuussopimuksen kanssa ohjaavat toimintaa energiatehokkuuden parantamiseen tavoitteellisesti. Olimme mukana päivittämässä kaupungin uutta Ilmastopoliittista ohjelmaa sitoutuen sen toteuttamiseen. Savonian Kierto Kasvu –hankkeessa edistämme rakentamisen sivuvirtojen hyötykäyttöä rakennusprojekteissa mm. niin, että tulevien purko-kohteiden raaka-aineet käytetään Mestarin infrahankkeiden täytemaiksi yhteistyössä Kiertokukon kanssa. Hyödynnämme paremmin sivuvirtoja valmistaudumme lähtemään mukaan Kaupungin Green Deal -sitoumukseen. Valmistelemme CSRD -kestävyysraportointidirektiivin mukaisen raportoinnin käyttöönottoa osana edunvalvontayhteisö KOVA:n työryhmää.

Kuopion Vesi Oy

Tehtävä: Toimittaa asiakkailleen hyvää talousvettä ja huolehtii viemäriverisien poisjohtamisesta ja käsitte-lystä.

Omistussuhteet: Kuopion kaupunki 86 %, Siilinjärven kunta 14 %

Tavoitteet	Tavoitteen mittari	Toteuma 2022	Toteuma 2023	Mittarin tavoitetaso 2024	Toteuma 9/2024	Ennuste 2024
Liikevaihto	M€	31,9	32,3	34,0	25,7	34,2
Tuloutus omistajalle, korot	M€	4,4	4,3	4,2	3,2	4,2
Henkilöstön työhyvinvointi, sairauspoissaolot	pv/htv	14,0	10,0	10,0	10,0	10,0
Tilikauden tulos ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja	M€	0,4	-1,05	0,2	1,1	1,0

Tunnusluvut	TP2022	TP2023	Tavoite 2024	Toteuma 9/2024	Ennuste 2024
Liikevaihto M€	31,9	32,3	34,0	25,7	34,2
Investoinnit M€	10,1	12,5	11,5	7,4	11,7
Myynti kaupungille M€	1,2	1,3	1,2	0,9	1,2
Kaupungilta saadut lainat M€	120,2	120,2	118,4	120,2	118,4
Tilikauden tulos M€*	-0,8	-1,0	0,0	1,1	1,0
Osingot ja korot kaupungille M€	4,4	4,3	4,2	3,2	4,2
Henkilöstölukumäärä 31.12.	94	95	95	95	97

Toiminta ja arvio loppuvuoden etenemisestä

Taloudelliset tavoitteet ovat toteutumassa suunnitellusti. Edellisinä vuosina havaittu vedenkulutuksen lasku on taantunut. Tilikauden tuloksen arvioidaan oleva talousarvion mukainen.

Poikkeamat toiminnallisiin ja taloudellisiin tavoitteisiin

Toiminnallisissa tai taloudellisissa tavoitteissa ei ole havaittu merkittäviä poikkeamia.

Kaupunkikonsernin yhteiset tavoitteet

Kuopion kaupungin työllisyyden parantaminen:

Kuopion Vesi Oy rekrytoi henkilöstöä suunnitellusti vuosittaiseen henkilöstösuunnitelmaan pohjautuen ja tarpeen mukaan. Yhtiöön palkattiin 01–09/2024 välisenä aikana lyhyisiin, alle puoli vuotta kestäneisiin työsuhteisiin 12 työntekijää. Näistä 8 oli kesätyöntekijöitä, 3 henkilöä oli vakituisen henkilöstön sijaisia ja 1 henkilö oli projektiluonteisessa työssä.

Osaavan työvoiman saatavuuden edistäminen:

Kuopion Vesi Oy varmistaa, että henkilöstön koulutustaso vastaa työelämän tarpeita. Yhtiössä tehdään vuosittainen koulutussuunnitelma. Vuonna 2024 olimme digitaalisesti esillä Kuopion yliopiston kampusalueen infonäytöillä sekä osallistuimme ammatillisen koulutuksen Taitaja 2024 -suurtaapahtumaan. Näillä keinoin haimme sekä työantajamielikuva kasvua että vesihuoltoalan tunnetuksi tekemistä. Lisäksi olemme tarjonneet mahdollisuuksia opinnäytetöiden tekemiseen.

Resurssiviisauden ja kiertotalouden toimintaperiaatteiden toteuttaminen:

Energiavirasto hyväksyi Lehtoniemen jätevedenpuhdistamon biokaasun kestävyysjärjestelmän, jolloin biokaasua verotetaan kevyemmin. Tämän mahdollistaa biokaasun hyödyntämisen jatkossakin jätevedenpuhdistamon sähkön- ja lämmöntuotannossa. Energiatehokkuus on yhtenä merkittävänä valintakriteerinä isoimpien pumppujen hankinnoissa. Kuopion Vedelle on aurinkovoimalat Siilinjärven jätevedenpuhdistamolla ja Jänenniemen vedenottamalla.

Savonia-ammattikorkeakoulu oy

Tehtävä: Ammattikorkeakoululaissa määriteltyjen tehtävien hoitaminen

Omistussuhteet: Kuopion kaupunki 51 %, Varkauden kaupunki 22,28 %, Iisalmen kaupunki 22,76 %, Kiuruveden kaupunki 3,96 %

Tavoitteet	Tavoitteen mittari	Toteuma 2022	Toteuma 2023	Mittarin tavoitetaso 2024	Toteuma 9/2024	Ennuste 2024
Liikevaihto	M€	59,1	61,1	61,0	46,9	61
Suoritetut tutkinnot	kpl	1 319	1 432	1 460	977	1 460

Tunnusluvut	TP2022	TP2023	Tavoite 2024	Toteuma 9/2024	Ennuste 2024
Liikevaihto M€	59,1	61,1	61,0	46,9	61,0
Investoinnit M€	2,2	2,1	2,5	2,2	2,6
Myynti kaupungille M€*	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Tilikauden tulos M€	0,2	4,9	0,5	1,9	0,8
Henkilöstölukumäärä 31.12.	569	596	610	631	623

Toiminta ja arvio loppuvuoden etenemisestä

Ammattikorkeakoulun toiminta etenee Savonian hallituksen hyväksymän strategian ja talousarvion mukaisena. Savoniassa läsnäolevien opiskelijoiden määrä on osavuositarkastuksen aikaan 8.445. TKI-toiminta Savoniassa on kasvanut 10 % edellisestä vuodesta rahoituksen toteuman ennakoitua olevan vuoden lopussa yli 8 milj. euroa. Syksyllä on saatu päätös yhdessä kaupungin kanssa toteutettavasta kokonaisturvallisuuden osaamiskeskus-hankkeesta, jossa Savonia on koordinaattorina.

Poikkeamat toiminnallisiin ja taloudellisiin tavoitteisiin

Ei merkittäviä poikkeamia

Kaupunkikonsernin yhteiset tavoitteet

Kuopion kaupungin työllisyyden parantaminen:

Ammattikorkeakoulusta valmistuu osaajia erilaisiin tehtäviin. Osavuositarkastuksen aikaan Savoniasta on tämän vuoden aikana valmistunut 854 ammattikoreakoulututkinnon suorittanutta ja 152 ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon suorittanutta henkilöä.

Osaavan työvoiman saatavuuden edistäminen:

Osaamista täydentävän jatkuvan oppimisen Savonian palveluihin on osallistunut yhä enemmän henkilöitä.

Resurssiviisauden ja kiertotalouden toimintaperiaatteiden toteuttaminen:

Savonia laskee hiilijalanjäljen ja tekee strategiansa mukaisesti vastuullisuustekoja, joilla edistetään resurssiviisauden, kiertotalouden ja varautumisen näkökulmia. Savoniaan hankitut autot ovat sähköautoja.

B. Kaupungin palvelutuotannon tilojen hallintaan keskittyvät yhtiöt

Kiinteistö Oy Kuopion Koulutilat

Tehtävä: Ylläpitää omistamiaan koulu- ja päiväkotirakennuksia

Omistussuhteet: Kuopion kaupunki 100 %

Tavoitteet	Tavoitteen mittari	Toteuma 2022	Toteuma 2023	Mittarin tavoitetaso 2024	Toteuma 9/2024	Ennuste 2024
Liikevaihto	M€	1,0	1,1	1,0	0,8	1,1
Tilikauden tulos	M€	0,0	0	0,0	0,0	0,0

Tunnusluvut	TP2022	TP2023	Tavoite 2024	Toteuma 9/2024	Ennuste 2024
Liikevaihto M€	1,0	1,1	1,0	0,8	1,1
Investoinnit M€	1,5	2,5	0,3	0,3	0,3
Takaukset kaupungilta M€	63,0	61,0	57,0	58,0	57,0

Toiminta ja arvio loppuvuoden etenemisestä

Toiminta jatkuu toistaisesti normaalisti ja talousarvion mukaisesti.

Poikkeamat toiminnallisiin ja taloudellisiin tavoitteisiin

Ei poikkeamia taloudellisiin eikä toiminnallisiin tavoitteisiin.

Kaupunkikonsernin yhteiset tavoitteet

Kuopion kaupungin työllisyyden parantaminen:

Kiinteistöyhtiönä Koulutilat ei ole työnantaja eikä siten suoraan voi vaikuttaa tavoitteen toteutumiseen muuten kuin käyttämällä paikallisia toimijoita hankinnoissaan niiltä osin kuin se on mahdollista.

Osaavan työvoiman saatavuuden edistäminen:

Kiinteistöyhtiö ei ole työnantaja.

Resurssiviisauden ja kiertotalouden toimintaperiaatteiden toteuttaminen:

Resurssiviisaus- ja ympäristönäkökulmia huomioidaan kiinteistöyhtiön käyttö, huolto- ja ylläpitotoiminnan kautta elinkaarisopimusten puitteissa. Käyttäjät huomioivat asiat omissa toimintasuunnitelmissaan.

Kiinteistö Oy Kuopion Keskuskenttä

Tehtävä: Ylläpitää kiinteistöä

Omistussuhteet: Kuopion kaupunki 100 %

Tavoitteet	Tavoitteen mittari	Toteuma 2022	Toteuma 2023	Mittarin tavoitetaso 2024	Toteuma 9/2024	Ennuste 2024
Liikevaihto	M€	0,4	0,4	0,4	0,3	0,4
Tilikauden tulos ennen veroja	M€	0,04	0,0	0,1	0,1	0,1

Tunnusluvut	TP2022	TP2023	Tavoite 2024	Toteuma 9/2024	Ennuste 2024
Liikevaihto M€	0,4	0,4	0,4	0,3	0,4
Myynti kaupungille M€	0,3	0,4	0,3	0,3	0,4
Takaukset kaupungilta M€	1,7	1,5	1,2	1,2	1,2
Tilikauden tulos M€	0,04	0,0	0,1	0,0	0,1

Toiminta ja arvio loppuvuoden etenemisestä

Toiminta jatkuu toistaiseksi normaalisti ja talousarvion mukaisesti.

Poikkeamat toiminnallisiin ja taloudellisiin tavoitteisiin

Ei poikkeamia tavoitteissa. Yhtiön vuokratuotoista muodostuva tulovirta ei riitä kaikkiin hoito- ja pääomakuluihin ja yhtiö käyttää toistaiseksi konsernilimiittä eron kattamiseen.

Kaupunkikonsernin yhteiset tavoitteet

Kuopion kaupungin työllisyyden parantaminen:

Kiinteistöyhtiönä Keskuskenttä ei ole työnantaja eikä siten suoraan voi vaikuttaa tavoitteen toteutumiseen muuten kuin käyttämällä paikallisia toimijoita hankinnoissaan niiltä osin kuin se on mahdollista.

Osaavan työvoiman saatavuuden edistäminen:

Kiinteistöyhtiö ei ole työnantaja.

Resurssiviisauden ja kiertotalouden toimintaperiaatteiden toteuttaminen:

Resurssiviisaus ja ympäristönäkökulmia huomioidaan kiinteistöyhtiön käyttö, huolto- ja ylläpitotoiminnan kautta.

Kiinteistö Oy Kuopion Luukas

Tehtävä: Ylläpitää omistamiaan päiväkotirakennuksia

Omistussuhteet: Kuopion kaupunki 87,29 %

Tavoitteet	Tavoitteen mittari	Toteuma 2022	Toteuma 2023	Mittarin tavoitetaso 2024	Toteuma 9/2024	Ennuste 2024
Tilikauden tulos	M€	0,0	0,3	0,1	0,1	0,1

Tunnusluvut	TP2022	TP2023	Tavoite 2024	Toteuma 9/2024	Ennuste 2024
Liikevaihto M€	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
Takaukset kaupungilta M€	0,5	0,2	0,2	0,0	0,0
Tilikauden tulos M€	0,0	0,3	0,1	0,1	0,1

Toiminta ja arvio loppuvuoden etenemisestä

Toiminta jatkuu normaalisti ja talousarvion puitteissa.

Poikkeamat toiminnallisiin ja taloudellisiin tavoitteisiin

Ei poikkeamia. Suunnitelman mukaan tilikaudelta 2024 ei suoriteta rahastointikirjausta vaan tuloksen käsittelyssä käytetään hyväksi kertyneitä tappiokirjauksia.

Kaupunkikonsernin yhteiset tavoitteet

Kuopion kaupungin työllisyyden parantaminen:

Kiinteistöyhtiö ei ole työnantaja eikä siten suoraan voi vaikuttaa tavoitteen toteutumiseen muuten kuin käyttämällä paikallisia toimijoita hankinnoissaan niiltä osin kuin se on mahdollista.

Osaavan työvoiman saatavuuden edistäminen:

Kiinteistöyhtiö ei ole työnantaja.

Resurssiviisauden ja kiertotalouden toimintaperiaatteiden toteuttaminen:

Resurssiviisaus- ja ympäristönäkökulmia huomioidaan kiinteistöyhtiön käyttö, huolto- ja ylläpitotoiminnan kautta.

Käyttäjät huomioivat asiat omissa toimintasuunnitelmissaan.

C. Palveluliiketoiminnan yhtiöt, joiden kohdalla toimitaan in-house -periaatteella

Service Oy

Tehtävä: Tukipalveluiden tuottaminen omistajille

Omistussuhteet: Kuopion kaupunki 47,41 %, Pohjois-Savon hyvinvointialue 45,24 %, muut kunnat ja kuntayhtymät sekä konserniyhtiöt 7,35 %

Tavoitteet	Tavoitteen mittari	Toteuma 2022	Toteuma 2023	Mittarin tavoitetaso 2024	Toteuma 9/2024	Ennuste 2024
Tilikauden tulos ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja	M€	0,8	1,0	4,1	2,0	2,7
Asiakaskokemus	0-5	3,69	3,76	3,82	tba	
Henkilöstön sairaus- ja tapaturmapoissaolot vähenevät edellisestä vuodesta 1 pv/hlö	Kalenteripäivää / henkilö	21,5	22,0	20,8	14,9	20,8
Henkilöstön työhyvinvointi (työhyvinvointikyselyn kokonaistulos)	0-5	3,86		3,88	3,96	3,96
Kannattavuus	Myyntikate (%)	57,2		58,5	62,0	58,5

Tunnusluvut	TP2022	TP2023	Tavoite 2024	Toteuma 9/2024	Ennuste 2024
Liikevaihto M€	105,7	148,9	163,0	112,6	152,3
Investoinnit M€	2,4	2,7	3,0	2,1	3,0
Myynti kaupungille M€	47,4	29,1	30,0		30,0
Kaupungilta saadut lainat M€	2,7	2,3	1,9	2,1	1,9
Tilikauden tulos M€*	0,8	0,7	4,1	2,0	2,2
Osingot ja korot kaupungille M€	0,2	0,1	0,2	0,1	0,2
Henkilöstölukumäärä 31.12.	1 326	1 882	1 850	1 863	1 850

Toiminta ja arvio loppuvuoden etenemisestä

Omistajien talouden tasapainottamiseen liittyvät toimenpiteet tarkentuvat loppuvuoden 2024 ja vuoden 2025 aikana, joilla on merkittävät vaikutukset yhtiön tuloksenteekokykyyn. Omistajien nopeat ja ennakoimattomat säästötoimet haastavat merkittävästi yhtiön kykyä sopeuttaa toimintaansa tarvittavassa suhteessa.

Omistajien haastavaan taloudelliseen tilanteeseen vastataan yhtiön osalta omalla tuottavuus- ja säästöohjelmalla, jolla hallitaan kaikkia yhtiön kustannuseriä. Yhtiössä toteutetaan henkilöstön muutosneuvottelut loppuvuoden 2024 aikana, jotta yhtiö kykenee varmistamaan tehokkuutensa toiminnallisesti ja taloudellisesti siten, ettei omistajille aiheudu riskejä.

Yhtiön oma vastuullisuusohjelma lanseerataan loppusyksyn 2024 aikana. Yhtiön vastuullisuusvisio ja -lupaus sidosryhmille on päätetty, hiililaskennan tulokset ja sen avulla tehty alustava ilmastotiekartta on valmistunut. Yhtiötasoiset ja palvelukohtaiset tavoitteet ja mittarit ovat valmistumassa. Vastuullisuusohjelman hyväksyntä on suunniteltu tehtävän Servican hallituksen toimesta marraskuussa 2024.

Yhtiön strategiaa toteutetaan suunnitelmien mukaisesti ja yhtiö kykenee toteuttamaan perustehtävänsä.

Poikkeamat toiminnallisiin ja taloudellisiin tavoitteisiin

Omistaja-asiakkaiden talouden tasapainottaminen, palveluverkkomuutokset ja ennakoimattomat nopeat säästötoimet tulevat vaikuttamaan yhtiön taloudellisten tavoitteiden saavuttamiseen. Omistajien nopeiden säästötoimien taloudelliset vaikutukset tulevat heijastumaan yhtiön loppuvuoden ennusteeseen epävarmuutena.

Mestar Kuopio Oy

Tehtävä: Kaupunkiympäristön rakentamisen ja kunnossapidon palvelujen tuottaminen Kuopio konsernille. Tavoitteena laadukkaan ja kustannustehokkaan palvelutuotannon lisäksi vastata osaltaan Kuopion kaupungin kokonaiselinvoiman lisäämisestä voimassaolevan strategian painopisteiden mukaisesti.

Omistussuhteet: Kuopion kaupunki 99,94 %

Tavoitteet	Tavoitteen mittari	Toteuma 2022	Toteuma 2023	Mittarin tavoitetaso 2024	Toteuma 9/2024	Ennuste 2024
Liikevaihto	M€	33,0	35,7	33,5	26,1	34,5
Tilikauden tulos	M€	0,6	0,6	0,4	0,3	0,4

Tunnusluvut	TP2022	TP2023	Tavoite 2024	Toteuma 9/2024	Ennuste 2024
Liikevaihto M€	33,0	35,7	33,5	26,1	34,5
Myynti kaupungille M€	32,7	35,2	33,0	25,9	33,2
Kaupungilta saadut lainat M€	5,9	5,5	5,2	5,5	5,2
Tilikauden tulos M€	0,6	0,6	0,4	0,3	0,4
Osingot ja korot kaupungille M€	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
Henkilöstönlukumäärä 31.12.*	193	184	189	228	189

* Vakituiset ja määräaikaiset henkilöt palveluksessa 31.12. Ei työllistettyjä tms.

Toiminta ja arvio loppuvuoden etenemisestä

Kuluvan vuoden liikevaihtokertymä syyskuun loppuun on 26,7 milj. euroa mikä on 0,6 milj. euroa edellisvuotta pienempi. Pääosin tämä selittyy alkuvuoden työmaa-aloitusten viivästymisellä. Tulos vastaavalla ajanjaksolla on noin 500 t€:a pienempi. Pääosin tämä selittyy rakentamisen urakoiden eri vaiheilla. Ennuste loppuvuodeksi pysyy ennallaan.

Poikkeamat toiminnallisiin ja taloudellisiin tavoitteisiin

Tällä tietoa yhtiö pysyy talousarvion mukaisissa ennusteissa, ja näköpiirissä ei ole suuria muutoksia yhtiön toiminnassa. Toimitusjohtajan vaihtumisella ei ole suoraa vaikutusta yhtiön tuotannolliseen toimintaan vaan tuotanto etenee sopimusten mukaan ja yhtiön strategiaa noudattaen. Epävarmuutta aiheuttaa epävarmuus etenkin rakentamisen tulevasta työkannasta - ennakoitiin on toistaiseksi hyvin haastavaa ja erilaisia sopeuttamistoimenpiteitä valmistellaan kaiken varalta.

Kaupunkikonsernin yhteiset tavoitteet

Kuopion kaupungin työllisyyden parantaminen:

Työvalmennustoimintaa ylläpidetään ja uutta työvalmennusyksikön vetäjää perehdytetään parhaillaan. Veropalauma-seuranta ja Kuopio-malliston edistäminen etenee yhteistyössä yrittäjäjärjestöjen ja kaupungin elinkeinotoimen kanssa kulminoituen 5.11 järjestettävään Savosta-Savoon messutapahtumaan.

Osaavan työvoiman saatavuuden edistäminen:

Digitaalista perehdyttämistä ja oppimateriaalia työstetään edelleen tavoitteena mm. Maahanmuuttajataustaisten työntekijöiden helpompi perehdyttäminen työtehtäviin.

Resurssiviisauden ja kiertotalouden toimintaperiaatteiden toteuttaminen:

Toteutamme ympäristösuunnitelmamme mukaisia toimenpiteitä yhteistyössä tilaajatahojen kanssa. Erityisesti suljetun materiaalikierroksen mukaista rakentamista pyritään edistämään.

Järviseudun Työterveys Oy

Tehtävä: Tuottaa laadukkaat työterveyshuolto- ja järjestämispalvelut omistajilleen ja järjestämistä vastuu mukaisesti alueen yrityksille

Omistussuhteet: Kuopion kaupunki 60,2 %, Pohjois-Savon hyvinvointialue 18 %, Siilinjärvi 12 %, Varkaus 9 %, Tuusniemi 0,2 %, Kuopion Vesi Oy 0,2 %, Mestar Kuopio Oy 0,2 %, Servica Oy 0,2 %

Tavoitteet	Tavoitteen mittari	Toteuma 2022	Toteuma 2023	Mittarin tavoitetaso 2024	Toteuma 9/2024	Ennuste 2024
Liikevaihto	M€	10,3	13,2	12,2	11,2	14,7
Tilikauden tulos	M€	0,8	0,2	0,15	0,5	0,5
Omavaraisuusaste	%	75,4	66,8	75,0	69,0	69,0
Asiakastytyväisyys	(4-10)	9	-	9	-	-

Tunnusluvut	TP2022	TP2023	Tavoite 2024	Toteuma 9/2024	Ennuste 2024
Liikevaihto M€	10,3	13,2	12,2	11,2	14,7
Investoinnit M€	0,04	0,0	0,0	0,0	0,05
Myynti kaupungille M€	0,1	2,6	2,6	2,1	2,7
Tilikauden tulos M€	0,8	0,2	0,15	0,5	0,5
Henkilöstönlukumäärä 31.12.	92	95	90	92	92

Toiminta ja arvio loppuvuoden etenemisestä

Vuoden alun toiminta on sujunut suunnitellun mukaisesti ja loppuvuoden ennakoitaan menevän samalla tavalla.

Poikkeamat toiminnallisiin ja taloudellisiin tavoitteisiin

Liikevaihto ja tulos ovat vähän ennakoitua suuremmat. Omavaraisuusaste on pienentynyt hieman sijoitetun oman pääoman rahaston purkamisen takia, mutta on edelleen hyvällä tasolla. Asiakastytyväisyyden mittari on muutettu, joten emme ole mitanneet sitä tavoitteen mukaisesti tänä vuonna. Ensi vuoden alusta alkaen asiakastytyväisyyden mittarina toimii NPS.

Kaupunkikonsernin yhteiset tavoitteet

Kuopion kaupungin työllisyyden parantaminen:

Työllistämme suoraan yli 90 henkilöä, suurin osa heistä on kuopiolaisia. Teemme aktiivista työterveysyhteistyötä Kuopion kaupungin kanssa kaupungin henkilöstön työ- ja toimintakyvyn turvaamiseksi.

Osaavan työvoiman saatavuuden edistäminen:

Tarjoamme harjoittelupaikkoja sote-alan henkilöstölle, koulutamme työterveyshuoltoon erikoistuvia lääkäreitä ja toimimme yhtenä yleislääketieteeseen erikoistuvien lääkäreiden koulutuspaikkana. Turvaamme Kuopion talousalueella olevien asiakasyritystemme henkilöstön hyvää työkykyä.

Resurssiviisauden ja kiertotalouden toimintaperiaatteiden toteuttaminen:

Pyrimme löytämään hyvällä työterveysyhteistyöllä työntekijöille työn, jossa heidän työkykynsä ja motivaationsa ovat hyvät sekä asiakasyritystemme että myös oman henkilöstön osalta. Optimoimme vuokrattujen toimitilojemme käytön tekemällä hybridityötä työn luonteen niin salliessa.